

VMBO
HAVO
Atheneum
Gymnasium

GSR[®]

Jaarstukken

2019

voor en door christenen

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 JUN 2020

astrium
onderwijsaccountants b.v.

	Pagina
Voorwoord	1
Kort verslag van de Raad van Toezicht	2
Overzicht van functies en nevenfuncties van College van Bestuur en de Raad van Toezicht	7
<u>Bestuursverslag</u>	9
<u>Jaarrekening</u>	
Algemene toelichting	43
Balans per 31 december 2019 (na voorstel resultaatbestemming)	50
Staat van baten en lasten over 2019	51
Kasstroomoverzicht over 2019	52
Toelichting behorende tot de balans per 31 december 2019	53
Overzicht verbonden partijen	60
Niet uit de balans blijvende verplichtingen	60
Toelichting op de staat van baten en lasten over 2019	61
Wet Normering Topinkomens (WNT)	65
<u>Overige gegevens</u>	
Gebeurtenissen na balansdatum	67
Ondertekening door bestuurders en toezichthouders	69
Controleverklaring	70
(Voorstel) bestemming van het resultaat	74
Gegevens rechtspersoon	75

Voorwoord

De GSR is een school voor en door christenen. Het staat prominent op een banner voor de school. De GSR wil graag van betekenis zijn voor de jongeren, die dagelijks naar onze scholen in Rotterdam en Rijswijk komen.

Vanuit de christelijke basis willen we een goede school zijn, waar leerlingen worden voorbereid op het leven in deze samenleving. Dat betekent dat de GSR leerlingen ondersteunt in het behalen van een diploma dat past bij hun mogelijkheden en dat de GSR leerlingen leert om als christen te participeren in de samenleving.

Vanuit deze ambitie zijn de medewerkers elke dag aan het werk met de toekomstige generatie: mooi en dankbaar werk.

We zijn trots op een mooie resultaten die ook in 2019 geboekt zijn. Tegelijk realiseren we ons dat we niet in een maakbare samenleving leven. We zijn ons bewust van gebrokenheid, soms ook heel pijnlijk als er verdriet is. Ook in 2019 is er veel gebeurd in het leven van onze leerlingen, ouders/verzorgers en medewerkers, maar ook in het schoolleven. Dan is het goed om te merken dat God erbij was. Dat geeft rust en vertrouwen.

In deze jaarstukken wordt verantwoording afgelegd over het Jaar 2019. We mogen terugkijken op een gezegend jaar: mooie onderwijsresultaten, een veilige school en een gezonde financiële situatie. De GSR is een stabiele organisatie. Daar zijn we trots op. We kijken met vertrouwen naar de toekomst, ook in het besef dat financiële risico's extra inspanningen gaan vragen.

Met veel waardering bedank ik de leerlingen, de ouders/verzorgers, de vrijwilligers, het personeel van de GSR, de schoolleiding en de leden van de Raad van Toezicht. We kunnen in dankbaarheid terugzien op een goed en door God gezegend jaar.

C.A. Klapwijk MSc,
bestuurder GSR

Kort verslag van de Raad van Toezicht 2019

Raad van Toezicht/College van Bestuur

Het College van Bestuur (CvB) is verantwoordelijk voor het besturen van de vereniging en de school. De vereniging heeft een Raad van Toezicht (RvT) ingesteld. De RvT houdt toezicht op het CvB. De RvT bestond op 31 december 2019 uit zes leden (in alfabetische volgorde): Margit Blokhuis, Ostara de Jager, Marnix de Romph (vicevoorzitter), Hans Storm (voorzitter), Ankie van Tatenhove en Jop Versteegt.

Op 31 oktober 2019 eindigde na acht jaar formeel de zittingstermijn van Jan Hendriks als lid van de RvT. Nog geen maand later, op 30 november 2019, overleed Jan onverwacht op 60-jarige leeftijd. Zijn leven was vervlochten met de GSR, als leerling, ouder, lid van de Medezeggenschapsraad en lid en vicevoorzitter van de RvT. Wij kijken in dankbaarheid terug op wat Jan zo lang voor de school heeft betekend en zullen hem ons herinneren als een warme persoonlijkheid.

Het collectief van de RvT is verantwoordelijk voor zijn toezichthoudende taak. Bij de uitoefening van deze taak werkt de RvT met een aantal voorbereidende commissies: audit (Jop en Margit), identiteit (Hans en Marnix) en onderwijskwaliteit en HRM (Ostara en Ankie). Deze commissies bereiden, veelal in samenspraak met de bestuurder, het desbetreffende onderwerp, voor de vergaderingen van de RvT voor. Daarnaast is er een remuneratiecommissie (Hans en Marnix) die vanuit de RvT de werkgeversrol uitoefent.

De RvT heeft in 2019 6 keer samen met het CvB vergaderd.

Remuneratie

Op 8 april 2019 is het periodieke functioneringsgesprek gehouden tussen de remuneratiecommissie en de bestuurder. Het wederzijdse functioneren is gewaardeerd met een voldoende/goed. Er is sprake van voldoende onderling vertrouwen.

In 2019 hebben geen 'welbevindingsgesprekken' plaatsgevonden tussen en met de leden van de RvT. De laatste gespreksronde vond plaats op 1 oktober 2018 en de volgende ronde is gehouden op 9 maart 2020.

Op 9 december 2019 heeft de bestuurder aangekondigd per 1 augustus 2020 de GSR te gaan verlaten. Voordat dit besluit bekend werd gemaakt is er in de Remuneratiecommissie en in de RvT intensief overleg gevoerd over de timing en de communicatie van deze persoonlijke beslissing en over de gevolgen die hier voor de GSR uit voort vloeien. Na de bekendmaking heeft de commissie drie externe werving- en selectiebureaus gevraagd een offerte uit te brengen. Met twee bureaus is vervolgens gesproken, waarna nog voor het einde van het jaar Pandlon Leiderschap te Nijkerk opdracht heeft gekregen om de RvT bij de procedure in de zoektocht naar een nieuwe bestuurder te begeleiden.

Governance

De RvT heeft in 2019 een eigen visie op governance geformuleerd. In de visie van de RvT is het toezicht van de RvT geoperationaliseerd in een zogenoemd zandlopermodel met 4 pijlers: identiteit, kwaliteit in de breedste zin van het woord, financiën en remuneratie. Over deze pijlers legt de RvT

verantwoording af primair richting de leden van de vereniging, maar indirect ook richting de leerlingen en de ouders. De RvT heeft ervoor gekozen om te (blijven) werken met commissies die voortkomen uit de genoemde pijlers. Hierdoor kan, bij eventuele vacatures binnen de RvT, gericht de juiste expertise worden aangetrokken en efficiënt worden gewerkt.

In de visie is expliciet aandacht voor de Informatievoorziening richting de RvT. De structuur van die Informatievoorziening wordt versterkt doordat de RvT zich niet alleen door de bestuurder, maar ook vanuit de organisatie en vanuit een breder extern netwerk laat informeren. Denk daarbij aan de accountant, het eigen netwerk en intern via de MR en de schoolleiding. Daarnaast is besloten dat de kwaliteit van onderwijs vierjaarlijks zal worden ge-audit door een onafhankelijke externe partij.

Identiteit

De school als 'waardengemeenschap' is één van de drie aanknopingspunten die de VTOI-NVTK in 2016 formuleerde voor de versterking van het (model van) toezicht (*Beter toezien. Over de maatschappelijke waarde van het onderwijs en het belang van toezicht daarop*; VTOI-NVTK, 22 december 2016). Het zijn van een waardengemeenschap betekent dat de school bijdraagt aan de maatschappelijke waarde van het onderwijs. Dat betekent dat een school moet staan voor gedeelde waarden, een specifieke identiteit en een inhoudelijke richting.

Vanuit de statuten is de GSR per definitie een waardengemeenschap, een school die staat voor gedeelde waarden en een specifieke identiteit. In de naam, maar zeker ook in de ondertitel 'Voor en door christenen' komt dit tot uiting. Het behoort tot één van de (statutaire) taken van de RvT om toezicht te houden op de identiteit van de GSR. Identiteit krijgt vorm via twee invalshoeken: de formele en de beleefde identiteit.

Bij de formele identiteit neemt de vereniging die de school in stand houdt een centrale rol in. In 2017 en 2018 is gestart met het proces om een nieuwe vereniging, als rechtspersoon van de GSR, op te richten vanuit de overtuiging dat alle ouders en verzorgers met kinderen op school als leden van de vereniging de school moeten kunnen dragen. Aanpassing van de statuten van de bestaande vereniging op het punt van de grondslag en de lidmaatschapsels bleek niet mogelijk. Op 28 november 2018 heeft de algemene ledenvergadering besloten de weg op te gaan van het oprichten van een nieuwe vereniging, de activa en passiva van de GSR over te brengen van de huidige vereniging naar de nieuwe vereniging en daarna over te gaan tot liquidatie van de huidige vereniging. In 2019 zijn in dit traject belangrijke stappen gezet. Op 11 november 2019 is de akte gepasseerd tot oprichting van een nieuwe vereniging. Daarnaast zijn verzoeken gedaan aan diverse instanties, zoals de Belastingdienst, om de overdracht van activa en passiva op een goede wijze te regelen. Het is een intensief en veelomvattend traject dat in 2020 zal worden afgerond.

De beleefde identiteit wordt vooral zichtbaar in gedrag en houding. Docenten zijn bij het vormgeven van de identiteit de belangrijkste identiteitsdragers op school. De GSR staat binnen de Randstad bekend als een school met een duidelijke identiteit op basis waarvan ouders en leerlingen een keuze voor deze school maken. De RvT constateert dat binnen de GSR ruimschoots aandacht wordt gegeven aan de beleving van identiteit en aan het positioneren van de school binnen de samenleving.

In het kader van zijn toezichthoudende taak is in 2019 door de identiteitscommissie samen met de bestuurder een start gemaakt met de ontwikkeling van een toezichtkader voor de identiteit om zo meer zicht te krijgen op hoe de school de formele identiteit vormgeeft, hoe de identiteit wordt beleefd en hoe deze elementen zich ontwikkelen (monitoring).

Op het gebied van de identiteit heeft de RvT over 2019 in zijn toezichthoudende rol een verdere bijzonderheden te melden.

Onderwijskwaliteit en HRM

De RvT is op regelmatige basis door de bestuurder en schoolleiding geïnformeerd over onderwijsontwikkelingen binnen de school. Belangrijk onderwerp van gesprek was het oordeel van de onderwijsinspectie. Hierbij stonden de vragen centraal hoe gezorgd wordt voor een verbetering van de kwaliteitscultuur en voor het verhogen van de kwaliteit van het didactisch handelen van docenten. De bestuurder heeft gericht diverse interventies gepleegd die een positieve ontwikkeling op gang hebben gebracht. Over de uitvoering van het plan van aanpak rapporteert de bestuurder op regelmatige basis aan de RvT. Er is tevens besloten om een structurele kwaliteitsaudit uit te voeren (alternerend met het vierjaarlijkse onderzoek van de inspectie).

Het vervolgproces van de invoering van het flexonderwijs is veelvuldig aan de orde geweest. Vanuit de RvT is met name aandacht gevraagd voor het monitoren van de implementatie, het aanpakken van knelpunten en de communicatie met alle relevante stakeholders.

De onderwijscommissie heeft verdiepende gesprekken met bestuurder en schoolleiding gevoerd om te komen tot een meer kwalitatieve monitoring van de onderwijskwaliteit vanuit de vraag: hoe houdt de school zich op de onderwijskwaliteit, in het bijzonder de pedagogische en didactische kwaliteit? De concrete uitwerking van kwaliteitsindicatoren voor de GSR-onderwijskwaliteitsmonitor wordt in 2020 verwacht.

De RvT en de bestuurder hebben gesproken over een eerste conceptdocument voor het strategisch personeelsbeleid (personeelsontwikkeling, leiderschapontwikkeling, pedagogische en didactische professionalisering en het benoemingsbeleid). In relatie tot het ontwikkelen van de kwaliteitsindicatoren is ook gesproken over hoe dit een plek gaat krijgen in het professionele gesprek met medewerkers van de GSR (de gesprekscyclus). Het uitgewerkte strategisch HR-plan zal medio 2020 met de RvT worden besproken.

Financiën

Het jaar 2019 is afgesloten met een positief exploitatiesaldo van EUR 55.776, terwijl een tekort van EUR 47.110 was begroot. Dit is echter inclusief een bedrag aan aanvullende financiering van EUR 199.588 bestemd voor 2020 en 2021. Dit bedrag wordt gereserveerd in een bestemmingsreserve, waarna een genormaliseerd negatief resultaat van EUR 143.812 resulteert. Dit resultaat is EUR 96.702 negatiever dan begroot door EUR 488.140 meer baten en EUR 584.842 meer lasten. Het tekort wordt met name veroorzaakt door een overschrijding van de begroting voor kosten ziektevervangende en arbo-begeleiding met EUR 161.000 en frictiekosten EUR 170.000. De overschrijding wordt deels gedekt door de verhoging van met name de personele bekostiging met EUR 245.811. EUR 75.000 van dit bedrag was bestemd voor de verhoging van de pensioenpremie in 2019, het overige was een meevaller op de begroting, omdat in de begroting er vanuit werd gegaan dat de loonsverhoging per 1 mei 2019 gedekt moest worden vanuit de in december 2018 vastgestelde bekostigingsnormen.

Het tekort van EUR 143.812 na bestemming van aanvullende financiering wordt voor EUR 96.017 gedekt vanuit in voorgaande jaren gevormde bestemmingsreserves. Het overige bedrag ad EUR 47.795 wordt onttrokken aan de algemene reserve.

De auditcommissie is gedurende het jaar op adequate wijze door het CvB geïnformeerd over de wijzigingen ten opzichte van de begroting.

De auditcommissie heeft bijzondere aandacht besteed aan het ziekteverzuim, mede gezien de budgetoverschrijdingen die hiermee gepaard gaan. Er is inzet op terugdringen van deze kosten door de ontwikkeling van strategisch HRM beleid en het tijdelijk verhogen van de uren van de P&O-adviseur.

De auditcommissie heeft de bestuurder geadviseerd om het risicomanagement te intensiveren. Gezamenlijk is gewerkt aan de oplevering van het risico control framework. Dit framework zal bij elke begrotingsronde en bij de jaarverslaggeving worden geactualiseerd. In de continuïteitsparagraaf is een samenvatting van dit framework weergegeven.

De bestuurder heeft intensief overleg gevoerd met de gemeente Rotterdam gezien de noodzaak van middelen voor renovatie van het gebouw. De auditcommissie en de Raad van Toezicht zijn betrokken geweest bij de afweging van verschillende mogelijkheden van financiering. In 2020 is duidelijk geworden, dat dit er mede toe heeft geleid, dat het gebouw in de voorlopige huisvestingsplannen voor Onderwijs op Noord is opgenomen voor renovatie.

Specifieke aandacht blijft er voor de toestroom van het aantal nieuwe leerlingen en de impact daarvan op de financiële balans van de school. Ook in 2019 hebben we verder geïnvesteerd in de positionering van de GSR en mochten we opnieuw een hele lichte groei zien in het aantal leerlingen en daarmee een positieve impact op de meerjarenbegroting. Echter het aantal aanmeldingen op dit moment voor schooljaar 2020-2021 blijft achter bij de prognose, een voorzichtige schatting is 180 voor Rotterdam en 35 voor Rijswijk, dat 42 leerlingen lager is dan in de prognose. Anderzijds is er zorg over de aangekondigde wetgeving voor vereenvoudiging bekostigingsnormen, die naar verwachting een negatief effect heeft voor de GSR van 3,6%. De ontwikkeling van de leerlingaantallen en de wetgeving wordt dan ook nauwgezet gevolgd en waar mogelijk geanticipeerd op deze ontwikkelingen.

Ten tijde van het opstellen en vaststellen van de jaarrekening 2019 loopt er een rechtszaak tussen de GSR en een leverancier van leermiddelen. In de jaarrekening is hiervoor geen claim opgenomen, omdat de GSR een pleitbaar juridisch standpunt heeft ten aanzien van het huidige dispuut met de leverancier.

We hebben in nauwe samenwerking met CvB mogen werken aan het aanscherpen en verder verbeteren van het financieel sturingsmodel. Naast de reguliere begrotingszaken blijft er specifieke aandacht gericht op thema's als: functiemix, huisvesting, investeringen, risicomanagement, ICT-ontwikkelingen, leermiddelen, naamsbekendheid, opbrengstgericht werken, AVG, leerlingen aantallen en ziekteverzuim.

De afgelopen jaren is in samenwerking met de accountant een stappenplan ontwikkeld in het verder professionaliseren van het financiële beleid, met een verdere focus op diverse financiële en niet financiële aspecten. We zijn dan ook dankbaar dat het de accountant bij de tussentijdse controle heeft vastgesteld dat de GSR ook in 2019 een positieve ontwikkeling heeft gemaakt in het beheersen van de ontvangsten en uitgaven: dit is sterk verbeterd t.o.v. 2016. Het aantal bevindingen van de accountant bij de tussentijdse afsluiting is klein en de risico's zijn gering. We blijven het waarderen dat het College van Bestuur ieder jaar instaat is geweest hierop nadrukkelijk te verbeteren en hun ambitie om dit te blijven verbeteren.

We weten ons gezegend als we terug kijken op de financiële beheersing en de wijze waarop daar met aandacht en energie met elkaar invulling aan wordt gegeven.

Doelmatigheid

Als RvT toetsen wij de relatie tussen de ingezette middelen en de (onderwijs)opbrengsten die met de ingezette middelen worden behaald. Een causale relatie tussen inzet van financiële middelen en onderwijsopbrengsten is lastig aan te tonen. Hierbij worden benchmarks benut met vergelijkbare scholen (qua denominatie en qua omvang).

Als RvT hebben we in 2019 invulling aan onze toetsing op doelmatigheid gegeven door:

- periodieke gesprekken met de bestuurder (vergaderingen Raad van Toezicht, auditcommissie, identiteitscommissie, onderwijscommissie en het periodieke overleg van de voorzitter en vicevoorzitter van de Raad van Toezicht met de bestuurder);
- tweemaal een gesprek met de Medezeggenschapsraad;
- de financiële meerjarenbegroting en achterliggende onderbouwingen te beoordelen en goed te keuren;
- de bevindingen en rapportages (managementletter) bespreken met de uitvoerende accountant;
- de financiële performance (uitputting versus begroting) te monitoren aan de hand van de door de bestuurder geleverde managementrapportages (per kwartaal). Hierbij wordt gebruik gemaakt van een 'rult-model', waardoor in een overzicht helder is hoe de stand van zaken is;
- het monitoren van de instroom van leerlingen in de brugklassen en het stimuleren van maatregelen om deze instroom voor de toekomst te garanderen;
- het monitoren van de PDCA cyclus en risico control framework;
- het monitoren van de onderwijsopbrengsten aan de hand van rapportages van de bestuurder;
- het monitoren van de mate van tevredenheid van ouders/verzorgers en leerlingen aan de hand van rapportages van de bestuurder;
- actief betrokken bij de collegiale bestuurlijke visitatie van de bestuurder (Januari 2018) en het later bespreken van het visitatierapport met de bestuurder;
- kennisontwikkeling (scholing) door scholingsactiviteit (avond en morgen in juni 2019) en deelname aan scholingsactiviteiten van VTOI-NVTK.

Voor zover wij kunnen beoordelen vanuit onze toezichthoudende rol zijn wij van mening dat de bestuurder de financiële middelen doelmatig inzet ten dienste van het onderwijs. Dit oordeel wordt onderbouwd door:

- positieve feedback over de onderwijskwaliteit van ouders/verzorgers, leerlingen en toezichthouders;
- het continu werken aan doorontwikkeling van het onderwijsconcept, bijvoorbeeld flexonderwijs;
- het meer werken aan een koppeling van schoolplan en de (meerjaren)begroting met als gevolg een beleidsrijker (meerjaren)begroting;
- positieve financiële positie op basis van de signaleringswaarden van de Inspectie van Onderwijs.

De komende jaren blijven we er op toezien dat de bestuurder maatregelen neemt die de doelmatigheid bevorderen. Om de bestuurder te ondersteunen worden afspraken gemaakt over de te realiseren (met name) onderwijskundige indicatoren, inclusief de wijze waarop de bestuurder de realisatie hiervan aantoot. Als RvT stimuleren we benchmarking, niet alleen voor de financiële resultaten, maar ook voor onderwijskundige indicatoren.

Overzicht functies en nevenfuncties leden College van Bestuur en Raad van Toezicht GSR

College van Bestuur

Kees Klapwijk

Hoofdfunctie:
Bestuurder GSR

Nevenfuncties:

- Voorzitter stichting CFA/Schoolgeld
- Lid Raad van Toezicht samenwerkingsverband KOERS VO (Rotterdam)

Raad van Toezicht

Hans Storm – voorzitter

Hoofdfunctie:
Griffier van de Hoge Raad der Nederlanden, tevens kabinetschef van de president van de Hoge Raad.

Nevenfuncties:

- Voorzitter van de Raad van Toezicht van de GSR
- Secretaris/penningmeester van de Vereniging van oud-leden van de Hoge Raad der Nederlanden en van het parket bij de Hoge Raad der Nederlanden
- Voorzitter van het deputaatschap hoger beroep van de Generale Synode van de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt)
- Lid van het bestuur van de Provinciale ChristenUnie Zuid-Holland
- Gastdocent op het gebied van recht en kerkrecht

Marnix de Romph – vicevoorzitter

Hoofdfuncties:

- Directeur van P3NL, federatie van psychologen, psychotherapeuten en pedagogen
- Directeur van de Organisatie van Nederlandse Tandprothetici
- Directeur van Oog in oog management BV

Nevenfuncties:

- Vicevoorzitter van de Raad van Toezicht van de GSR
- Voorzitter van de Nederlandse Vereniging van Podotherapeuten
- Voorzitter van de Stichting Podotherapie Nederland
- Bestuurslid van de Samenwerkende Mondzorgkoepels
- Bestuurslid / secretaris van de Stichting Geschilleninstantie Mondzorg
- Bestuurslid / penningmeester van de Stichting De Mond niet vergeten!
- Lid adviesraad Kiezen in de GGZ
- Lid adviesraad TOP GGZ;
- Lid kwaliteitsraad Akwa, alliantie kwaliteit in de GGZ
- Lid Raad van Toezicht van Parento Thuiszorg BV

Margit Blokhuis – lid

Hoofdfunctie:

Directeur Bedrijfsvoering Rijkswaterstaat – regio Zuid-Holland

Nevenfuncties:

- Lid van de Raad van Toezicht van de GSR

Ostara de Jager – lid

Hoofdfunctie:

Directeur Onderwijs & Ontwikkeling bij Hogeschool Rotterdam. In deze functie tevens werkzaam als strategisch adviseur van het College van Bestuur en de Raad van Toezicht. Overleg en onderhandeling met de Centrale Medezeggenschapraad en het Lokaal Arbeidsoverleg (vakbonden).

Nevenfuncties:

- Lid van de Raad van Toezicht van de GSR
- Lid Strategische Adviesraad De Verkeersonderneming
- Lid Team Jeugdwerk Ondersteuning GKV Capelle Zuidwest

Ankie van Tatenhove – lid

Hoofdfunctie:

Wethouder in de Gemeente Lansingerland met gezondheid en zorg, jeugd en onderwijs, sport en cultuur en de omgevingswet in portefeuille.

Nevenfuncties gerelateerd aan de hoofdfunctie:

- Lid Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur Gemeenschappelijke Regeling Jeugdzorg Rotterdam-Rijnmond (financiën in portefeuille)
- Lid Algemeen Bestuur GGD Rotterdam-Rijnmond

Nevenfuncties overige:

- Lid van de Raad van Toezicht van de GSR
- Bestuurslid Stichting Racham

Jop Versteegt – lid

Hoofdfunctie:

Directeur Business Development voor Centraal Beheer Algemeen Pensioenfonds.

Nevenfuncties:

- Lid van de Raad van Toezicht van de GSR
- Voorzitter Werkgroep (Gnooms) SRK Rotterdam
- Lid Raad van Toezicht Domachevo High School
- Lid klankbordgroep VSE
- Trainer SPO

Bestuursverslag

De bestuurder van de Vereniging voor Gereformeerd Voortgezet Onderwijs voor Westelijk Nederland biedt hierbij zijn bestuursverslag aan voor het boekjaar dat geëindigd is op 31 december 2019.

Het 'paspoort' van de GSR

De GSR is een school voor en door christenen. In een 'paspoort' hebben we duidelijk gemaakt wie wij zijn en waarom de GSR bestaat (missie), wat we als school willen bereiken (visie), wat we elkaar beloven en waarop we elkaar aanspreken (kernwaarden). Op deze manier is dit paspoort bijna letterlijk een identiteitsdocument geworden.

Missie van de GSR

Wij helpen kinderen om hun kennis en vaardigheden te ontwikkelen en hun talenten te ontdekken en te ontplooiën. Zo leren ze zichzelf kennen en worden ze gevormd als christen. School en ouders werken samen in opvoeding en onderwijs, zodat hun kinderen van betekenis kunnen zijn in de samenleving, vandaag en morgen.

De GSR is een herkenbaar christelijke school in de Randstad. We halen het beste uit elkaar naar boven, we zijn bereid om grenzen te verleggen, we hebben hart voor elkaar en we hebben ruimte om te leren van onze fouten.

Visie op leren

Leren is een proces van betekenis-geven. Die betekenis verzint een leerling niet zelf, maar ontwikkelt hij doordat hij nieuwe kennis opdoet van anderen en van de wereld waarin hij leeft. Leerprocessen zijn individueel bepaald. Verschillen daarin worden veroorzaakt door een samenspel van unieke aanleg, persoonlijke ervaringen, leergeschiedenis en de eigen sociale omgeving. Nieuwsgierigheid is een belangrijk aspect om leerlingen uit te dagen grenzen te verleggen. Ook de liefde voor Gods kinderen helpt ons om elk talent te laten bloeien.

Kernwaarden

Onze kernwaarden zijn richtinggevend voor hoe we werken en ons gedragen. Dat geldt voor alle medewerkers en leerlingen, en op hun eigen plek ook voor de ouders.

NIEUWSGIERIGHEID

We staan open voor nieuwe dingen en we waarderen meedenken. Onderwijs is een ontdekkingsreis. Daarom dagen we elkaar uit om op zoek te gaan naar kennis, talenten, vaardigheden en wijsheid. En we wijzen elkaar erop hoe mooi God de wereld geschapen heeft, waar we vol verwondering naar kijken en van genieten.

RESULTAAT

We inspireren elkaar tot goede prestaties; zo komen talenten tot bloel. We ontdekken nieuwe dingen wanneer je grenzen over gaat. We zetten ons volledig in voor goede lessen, waarin iedereen veel leert. Excellente resultaten horen daarbij, net als een goed lopende schoolorganisatie.

GELOOF DELEN

Elke dag spreken wij met elkaar over God. Daarbij luisteren we eerbiedig naar de Bijbel. We leren van elkaar wat het betekent om christen te zijn in onze samenleving en in de wereld. We leven in afhankelijkheid van God; dat spreken we dagelijks uit in onze gebeden.

LIEFDE

Wij geven Gods liefde voor ons door aan elkaar. We hebben oog voor elkaars belangen en we bieden elkaar veiligheid. Wij leven van Gods genade en daarom stellen we onderling vergeving centraal. We hebben hart voor elkaar. We staan voor elkaar klaar en zijn eerlijk.

Juridische structuur

De rechtspersoonlijkheid van de GSR is een verenigingsvorm. De vereniging is opgericht in 1956 te Rotterdam en is in 1971 verder gegaan als Vereniging voor Gereformeerd Voortgezet Onderwijs voor Westelijk Nederland.

Door de algemene ledenvergadering is op 24 november 2018 een voorstel aangenomen om het mogelijk te maken dat ouders vanuit een brede christelijke achterban lid kunnen worden van de vereniging. Op 11 november 2019 is een nieuwe vereniging opgericht, namelijk 'GSR-Vereniging voor Gereformeerd Voortgezet Onderwijs in de Randstad'. De passiva en activa (lees: de school) zullen in de loop van 2020 overgedragen worden naar de nieuwe vereniging. Daarna zal de huidige vereniging, waaronder de school nu valt, worden opgeheven.

Organisatie GSR

Het College van Bestuur is verantwoordelijk voor het besturen van de school en is het bevoegd gezag op de GSR. Er is een éénhoofdig College van Bestuur (de bestuurder). In het reglement 'College van Bestuur' zijn de bevoegdheden van de bestuurder geregeld. Tevens is hij voorzitter van de vereniging. De vereniging heeft een Raad van Toezicht ingesteld. Deze Raad van Toezicht houdt toezicht op het College van Bestuur. Het toezicht richt zich op identiteit, onderwijs & kwaliteit, remuneratie, bedrijfsvoering en integriteit. Er is tenminste 5 keer per jaar een overleg van de Raad van Toezicht met het College van Bestuur.

In augustus 2019 is de managementstructuur van de GSR aangepast. Hoofdlijnen van de managementstructuur van de GSR zijn nu de volgende:

- De bestuurder is voorzitter van de directie van de GSR. In de directie zijn de volgende functies vertegenwoordigd: directeur onderwijs (verantwoordelijk voor alle onderwijskundige processen), een manager GSR academie (verantwoordelijk voor beleidsondersteuning t.a.v. kwaliteit, identiteit, onderwijs, deskundigheidsbevordering, leerlingbegeleiding en passend onderwijs) en een manager bedrijfsvoering (verantwoordelijk voor secundaire processen).

15 JUN 2020

- De GSR kent zes onderwijskundige afdelingen: brugklassen, vmbo 2 t/m 4, havo/vwo 2 en 3; havo 4 en 5, vwo 4 t/m 6, vestiging Rijswijk. Deze afdelingen worden aangestuurd door een afdelingsleider.
- De eindverantwoordelijkheid ligt bij de bestuurder.

De directie vergadert om de vier weken.

Code Goed Onderwijsbestuur VO

De GSR werkt volgens de code goed onderwijsbestuur VO en onze reglementen zijn dan ook gebaseerd op deze code. Er zijn geen punten waarop we afwijken van deze code.

Kwaliteitszorg

In het kwaliteitsbeleidsplan 'Gaan voor kwaliteit' (2018-2022) zijn alle aspecten van kwaliteitszorg, beschreven. Hiermee wordt het systematisch uitvoeren van de kwaliteitscyclus bevorderd. Er wordt in de kwaliteitscyclus gebruik gemaakt van CumLaude, het managementvenster (scholen op de kaart), het ruitmodel (financieel sturingsmodel) en het (zelf ontwikkelde) dashboard GSR.

Examenresultaten 2019

afdeling	aantal kandidaten	definitief geslaagd	percentage geslaagd	definitief afgewezen
vmbo-bk	18	18	100%	0
vmbo-t Rtd	48	44	92%	4
vmbo-t Rsw	18	14	78%	4
havo	78	74	95%	4
atheneum	55	49	89%	6
gymnasium	24	24	100%	0
totaal	241	241	92,5%	18

Acht kandidaten zijn cum laude geslaagd:

- vmbo-kaderberoepsgerichte leerweg: 1 kandidaat
- vmbo-theoretische leerweg: 2 kandidaten
- vwo: 5 kandidaten

Het slagingspercentage is 92,5%. Als bestuurder ben ik erg tevreden met dit mooie resultaat. De goede resultaten van de afgelopen jaren worden hiermee gecontinueerd.

Tevredenheidsonderzoeken ouders/verzorgers en leerlingen

Uit tevredenheidsonderzoeken blijkt dat zowel leerlingen als ouders/verzorgers tevreden zijn over de school en de GSR als een veilige school ervaren. Ook wordt de christelijke identiteit door leerlingen en ouders/verzorgers herkend en gewaardeerd. Dat is een compliment aan de medewerkers op school, die zich dagelijks inzetten voor een veilige school voor de leerlingen.

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 JUN 2020

astrium
onderwijsaccountants b.v.

Basistoezicht/inspectie

Voor alle afdelingen van de vestiging Rotterdam is er sprake van basistoezicht. Naar aanleiding van het inspectiebezoek (januari 2019) heeft de opleiding theoretische leerweg in Rijswijk een herstelopdracht voor de Indicator didactisch handelen.

De inspectie heeft op 16 en 17 januari 2019 een vierjaarlijks onderzoek uitgevoerd bij Vereniging Gereformeerd Voortgezet Onderwijs Westelijk Nederland. In een vierjaarlijks onderzoek staat de volgende vraag centraal: is de sturing op kwaliteit op orde en is er sprake van deugdelijk financieel beheer?

In het inspectierapport (25 april 2019) geeft de inspectie aan dat het bestuur zicht heeft op de kwaliteit van het onderwijs van de scholen en maatregelen neemt om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren. Er is veel aandacht voor een veilig en ondersteunend klimaat op de scholen. Leerlingen op de GSR voelen zich ook daadwerkelijk veilig. In Rotterdam zijn de lessen van voldoende niveau. Het financieel beheer van het bestuur is in orde. Het bestuur weet hoeveel geld het nu en in de toekomst nodig heeft voor het geven van goed onderwijs. Het bestuur verkrijgt en besteedt de middelen die het daarvoor van de rijksoverheid ontvangt in overeenstemming met de wettelijke eisen.

De inspectie heeft ook aandachtspunten aangegeven t.a.v. de kwaliteitscultuur van het bestuur en de scholen en de kwaliteit van de lessen in Rijswijk. Het bestuur is in samenwerking met de schoolleiding en de docenten een verbetertraject gestart. Er is een wijziging doorgevoerd in de organisatiestructuur (zie paragraaf belangrijke elementen van het gevoerde beleid in 2019) en met de docenten in Rijswijk is een traject gestart in samenwerking met 'Leren Verbeteren'. Alle docenten hebben samen met de externe begeleider een leertraject opgepakt. In oktober 2019 is dit geëvalueerd en is de conclusie getrokken dat de basis op orde is en dat de aandacht nu komt te liggen op het differentiëren van de lessen om beter te aansluiten bij de individuele leerling.

Belangrijke elementen van het gevoerde beleid in 2019

Met ingang van het nieuwe schooljaar (augustus 2019) is het concept **flexonderwijs** ingevoerd. Dit concept sluit aan bij de visie van de GSR op leren:

Leren is een proces van betekenisgeving dat door de leerling doorlopen wordt, waarbij kennis wordt geconstrueerd door nieuwe informatie te verbinden aan al aanwezige kennis en deze te toetsen aan de kennis en interpretatie van anderen.

Leerlingen verschillen onderling ook in de manier waarop ze leren en de interesses die ze hebben bij het leren. Wij spreken ons vertrouwen uit in het leren van de leerlingen. Bij het vertrouwen en de vrijheid (autonomie) die leerlingen krijgen, hoort ook het nemen van verantwoordelijkheid om op de goede manier om te gaan met de vrijheid.

Goed onderwijs is dan het zo goed mogelijk begeleiden van het proces van betekenisgeving bij leerlingen. Dat betekent: zorgen voor een stimulerende leeromgeving die bijdraagt aan een optimaal leerproces. Belangrijke kenmerken voor zulk onderwijs zijn:

- Leerlingen zijn actief;
- Leerlingen zijn constructief;
- Leerlingen zijn verantwoordelijk;
- Leerlingen leren samen.

Docenten spelen een cruciale rol in het leerproces van leerlingen op school. Zij zijn verantwoordelijk voor het creëren van een gestructureerde, stimulerende en autonomie-ondersteunende leeromgeving.

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 JUN 2020

astrium
onderwijsaccountants b.v.

De organisatie van het flexonderwijs is erop gericht om het leren voor leerlingen vanuit deze visie mogelijk te maken. Het aanbod bestaat uit kernlessen (van 80 minuten) die voor alle leerlingen verplicht zijn; daarnaast is er een flexibel aanbod (lessen van 40 minuten) waarbinnen leerlingen zelf keuzes kunnen maken. We doen dat, omdat we leerlingen de ruimte willen bieden om onderwijs te volgen dat past bij hun behoefte. De verplichte kern biedt voldoende basis voor elke leerling om uiteindelijk met goed gevolg een diploma te behalen. De ruimte daaromheen biedt voor de ene leerling extra oefening, voor de andere leerling meer uitdaging en verdieping.

De invoering van het flexonderwijs is een substantiële verandering voor de organisatie en vraagt veel van docenten, ondersteunende medewerkers en de schoolleiding. In de eerste maanden gaat veel goed, maar er is ook kritiek en weerstand. Deze richten zich met name op technische knelpunten (betsingen in het rooster en het inschrijven voor de flexlessen) en onderwijskundige knelpunten (verhouding van een kernles en een vakles, didactische invulling van de kernlessen, groepsmentoraat).

In 2019 heeft de bestuurder een zelfevaluatie uitgevoerd. Directe aanleiding was het tevredenheidsonderzoek onder de medewerkers en de 'focus' gesprekken n.a.v. dit onderzoek met medewerkers van de GSR. De grote lijn in de feedback was:

- te grote afstand tussen schoolleiding en medewerkers, terwijl er behoefte is aan meer regie op de kaders;
- het onvoldoende borgen van de gewenste ontwikkelingen.

Het inspectieoordeel t.a.v. de kwaliteitscultuur van het bestuur en de scholen wordt in deze zelfevaluatie bevestigd. Er is behoefte aan sturing en aan verbinding tussen de medewerkers en schoolleiding. De span of control was in de structuur met twee correctoren te groot. De managementstructuur leek dus belemmerend te zijn en is om die reden aangepast. Personeelsbeleid zal meer centraal moeten komen te staan (verbinding, duidelijkheid en borging). De GSR streeft naar een professionele cultuur met ontwikkelruimte, lerende attitude en eigenaarschap en (zelf)leiderschap voor individuele medewerkers en voor secties en teams. Er zal een heldere lijn moeten zijn van uitspreken – bespreken – afspreken – aanspreken. Dit vraagt om leiderschap dichter op de teams. De span of control van een direct leidinggevende zal dan ongeveer 15-20 docenten moeten zijn.

Als bestuurder ben ik verantwoordelijk voor de kwaliteitscultuur van de GSR. Ik heb de volgende interventies gepleegd om de kwaliteitscultuur naar een goed niveau te brengen:

1. Na instemming van de MR en goedkeuring van de RvT is de organisatiestructuur met ingang van het schooljaar 2019-2020 aangepast:
 - Er zijn afdelingsleiders benoemd die verantwoordelijk zijn voor ongeveer 15 à 20 docenten. Alle afdelingsleiders zijn naast hun leidinggevende verantwoordelijkheid ook verantwoordelijk voor het geven van een aantal lessen.
 - Er is een directeur onderwijs benoemd die verantwoordelijk is voor het onderwijs (tactisch en operationeel) op beide vestigingen van de GSR. Zij is het (interne) boegbeeld. Zij geeft leiding aan de afdelingsleiders. Zij is verantwoordelijk voor het implementeren van het flexonderwijs en het versterken van de professionele cultuur.
2. In 2019 is opdracht gegeven aan een extern bureau om de ondersteunende diensten door te lichten, waarbij ook specifiek gekeken wordt naar de functie van manager bedrijfsvoering. Dit onderzoek zal medio 2020 afgerond worden.
3. De P&O-medewerker heeft opdracht gekregen om strategisch HR-beleidsplan te ontwikkelen, waarbij het versterken van de professionele cultuur, het verbeteren van het pedagogisch handelen en de organisatie (kaders op orde) de prioriteiten zijn. Dit strategisch HR-beleidsplan is mei 2020 afgerond.

De christelijke identiteit van de school komt terug in de missie, visie en de kernwaarden van de GSR. Dit wordt vooral waargemaakt in de dagelijkse lessen en omgang met de leerlingen. Voor docenten zijn er in 2019 twee zgn. 24-uursconferenties georganiseerd, waar medewerkers met elkaar in gesprek zijn geweest hoe de christelijke identiteit doorwerkt in het onderwijs. Dat zijn inspirerende conferenties. De medewerkers zijn mooie identiteitsdragers die vanuit een gezamenlijke overtuiging invulling geven aan herkenbaar christelijk onderwijs in Rotterdam en in Rijswijk.

Strategisch HRM-beleid

Kenmerkend voor strategisch personeelsbeleid is dat het is afgestemd op de onderwijskundige doelen, doelen van goed werkgeverschap en doelen die samenhangen met de levensvatbaarheid van de school. Goed HRM-beleid streeft naar opbrengsten voor de organisatie én opbrengsten voor de medewerkers, zoals tevredenheid met het werk, welzijn en een goede balans tussen werk en privé.

In 2019 is begonnen met het proces om het strategisch HRM-beleid opnieuw te formuleren. Dit gebeurt in overleg met klankbordgroepen, overleg met MR en met de schoolleiding. In het opnieuw formuleren van HRM-beleid wordt de focus gelegd op het versterken van de professionele cultuur, het verbeteren van het pedagogisch-didactisch handelen en de organisatie. Deze focus is mede bepaald door de invoering van het concept flexonderwijs en de aangepaste organisatiestructuur.

Relevante ontwikkelingen in 2019:

- Er is ingezet op leiderschap door het benoemen van afdelingsleiders. Afdelingsleiders geven leiding aan teams van 15-20 docenten. De functie van afdelingsleider is een cruciale, namelijk de spil in het borgen van onderwijskundige ontwikkelingen. Afdelingsleiders zijn onderwijskundige leiders. Dat vraagt naast sturende competenties (sturen op kwaliteit) ook coachende competenties (ondersteunen bij het realiseren van de onderwijskundige ambities).
- Afdelingsleiders volgen een intern georganiseerd leiderschapstraject.
- De GSR heeft in augustus 2019 het concept flexonderwijs ingevoerd. Voor docenten zijn er scholingsactiviteiten georganiseerd om hen te scholen in didactisch handelen binnen de context van 80 minuten.
- De afdelingsleiders hebben met alle docenten in het kader van de gesprekscyclus een doelgesprek gehad. In dit doelgesprek zijn de organisatiedoelen afgestemd op de individuele docent.
- De directeur onderwijs heeft met de secties focusgesprekken gehad. In deze gesprekken stond de invoering en voortgang van het flexonderwijs centraal.
- De directeur onderwijs heeft met de teams (brugklassen, vmbo, havo/vwo 2 en 3, havo 4 en 5, vwo 4, 5 en 6 en Rijswijk focusgesprekken gehad over de onderwijskundige doelen van de GSR die met het flexonderwijs beoogd zijn.
- In voorkomende situaties wordt op vrijdagmiddag een 'onderwijscafé' georganiseerd. Onder het genot van een (fris)drankje worden thema's als mentoraat, rooster en flexlessen informeel besproken met schoolleiding en docenten.
- Sinds augustus 2019 is het vernieuwde taakbeleid ingevoerd. Na constructief overleg met de MR en met vrijwel unanieme instemming van het personeel is eind 2018 het taakbeleid aangepast. Vanaf augustus 2019 worden taken meer verdeeld over alle docenten, is een aantal uren ziektevervangings opgenomen en is de ontwikkeltijd (een werkdruk verminderende maatregel, conform de CAO voor het voortgezet onderwijs) verwerkt in het taakbeleid.
- De financiële middelen voor professionalisering worden goed benut. Er wordt meer geïnvesteerd in collectieve scholing en teamgerichte ontwikkeling. Daarnaast zijn er ook individuele scholingstrajecten, gericht op het behalen van een bevoegdheid of andere vaardigheden.

- Alle beginnende docenten worden intern begeleid door een coach en een vakbegeleider. Er zijn enkele intervisiebijeenkomsten voor de beginnende docenten.
- Er is periodiek sociaal-medisch overleg met de bedrijfsarts. Er is dan overleg met de direct leidinggevendenden van ziekgemelde medewerkers. De medewerker P&O is procesbewaker van deze trajecten.

Toetsing en examen

Als gevolg van verschillende incidenten op scholen van voortgezet onderwijs is er extra aandacht voor een correcte afronding van het schoolexamen. Ook op de GSR is in 2019 het proces rondom het schoolexamen geëvalueerd met de examencommissie. Er is gebruik gemaakt van de checklist 'examenreglement' en 'programma van toetsing en afsluiting' van de VO-Raad.

Hoewel er geen onregelmatigheden zijn geconstateerd is het proces van het afnemen van de toetsen aangescherpt, met name de afname van toetsen voor leerlingen met dyslexie. Ook is geconstateerd dat het tot stand komen van een PTA vooral een sectie-aangelegenheid is, waarbij de schoolvisie op toetsing minder prominent sturend is. Een ander belangrijke conclusie van de evaluatie was dat er in het PTA teveel (tussen)toetsen zijn opgenomen.

De ambitie is om in het PTA minder en met name afsluitende toetsen op te nemen. Om die reden is een werkgroep een visie aan het ontwikkelen over toetsing (formatieve en summatieve toetsen), die passend is bij de onderwijsvisie van de GSR. Toetsing is ook onderdeel van de scholingsagenda. Het streven is om voor schooljaar 2020-2021 het PTA een meer afsluitend karakter te geven.

Passend onderwijs

De GSR wil passend onderwijs bieden aan alle leerlingen. Het gaat om goed onderwijs aan alle leerlingen. Dat betekent dat

- de mogelijkheden van elke leerling benut worden;
- de pedagogische en didactische vaardigheden van de medewerkers worden ingezet;
- de professionele werkhouding van de medewerkers wordt bevorderd;
- waar nodig passende extra ondersteuning wordt geboden.

De structuur van de ondersteuning binnen de GSR gaat uit van de kracht van de docent, namelijk geven van goede lessen. Elke leerling heeft een mentor. De mentor richt zich in zijn begeleiding op het leren leren, het leren leven en het leren kiezen van de leerling. De leerlingen worden geregeld besproken door mentorenteams. Wanneer er handelingsverlegenheid is bij docenten of bij leerlingen kan extra ondersteuning gevraagd worden van studiebegeleiders, counselors of decanen. Wanneer er vragen zijn die hun deskundigheid en beschikbaarheid te boven gaan, wordt een beroep gedaan op specialisten als de orthopedagoog, de schoolmaatschappelijk werker en de jeugdverpleegkundige. Voor individuele leerlingen wordt ondersteuning geboden binnen de mogelijkheden die een begeleider passend onderwijs heeft. In voorkomende gevallen worden afspraken gemaakt met de samenwerkingsverbanden KOERS VO (Rotterdam) of Zuid Holland-West (Rijswijk).

De zorgcoördinatoren zijn verantwoordelijk voor de ondersteuningstrajecten en coördineren het overleg binnen ondersteuningsteams.

De GSR is in staat goede ondersteuning te bieden bij leerlingen met een beperking op audio- of visueel gebied en bij leerlingen met ADHD of beperkingen binnen het autistisch spectrum. Begeleiding van leerlingen met dyslexie en dyscalculie is goed ingebed in het schoolstelsel van de GSR. Ook zijn er mogelijkheden voor hoogbegaafde leerlingen.

Opvallende ontwikkelingen in 2019:

- De GSR heeft geen licentie leerwegondersteunend onderwijs (lwoo). Toch zijn sommige leerlingen met een lwoo-indicatie welkom op de GSR en worden goed begeleid. Na overleg met het samenwerkingsverband heeft de GSR een lwoo-licentie aangevraagd. Deze licentie is inmiddels verleend;
- Door middel van trainingen is een handelings- en opbrengstgerichte manier van leerlingbesprekingen ontwikkeld;
- Het goed gebruik van het leerlingvolgsysteem is gestimuleerd door het beschrijven van de manier van werken en het bewaken hiervan;
- De positionering van de decanen binnen de schoolondersteuning is versterkt;

Allocatie van middelen binnen het schoolbestuur

De schoolvereniging is een zogenaamde éénpitter (met een hoofdvestiging en een nevenvestiging) en er is geen sprake van allocatie van middelen naar onder het bestuur vallende verschillende scholen of afroming van middelen voor een bestuursbureau.

VMBO-Techniek

De GSR heeft geen beroepsgerichte leerwegen met een techniekprofiel in de bovenbouw.

Verwachtingen onderwijsontwikkelingen 2020

In 2020 wordt verder gewerkt aan het implementeren van het concept flexonderwijs. Ervaren knelpunten, zoals de roosterbaarheid, het effectief inzetten van vak- en werklessen en de didactische aanpak van docenten binnen 80-minuten-lessen worden opgelost. Er wordt ingezet op aanpassingen van lessentabellen, anders inroosteren van flexlessen en ondersteuning van de docenten d.m.v. scholingsactiviteiten.

De ondersteunende diensten worden doorgelicht. De opdracht aan een externe adviesorganisatie is de bestuurder te ondersteunen in het realiseren van een efficiënte en effectieve inrichting van de ondersteunende organisatie. Er zijn twee aspecten, namelijk:

- Herijking van de inrichting van de ondersteunende organisatie.
- Optimaliseren van de processen en samenwerking tussen de verschillende onderdelen; binnen ondersteunende diensten en tussen ondersteunende diensten en het primair proces

In 2020 gaat de GSR verder met het stimuleren van het gesprek met elkaar over de christelijke identiteit van de GSR en hoe dit in de onderwijspraktijk vorm gegeven wordt. Zo worden o.a. opnieuw 24-uursconferenties georganiseerd.

In 2020 wordt in samenwerking met Verus, LVGS, TU Kampen en Greydanus-college verder gewerkt aan het ontwikkelen van burgerschapsvorming met als doel een curriculum op te stellen met leer- en vormingsdoelen voor christelijke vorming en burgerschapsvorming. De school biedt een veilige oefenplaats, binnen en buiten de schoolsituatie. De GSR stimuleert leerlingen om door reflectie te groeien in kennis, houding en vaardigheden.

Invulling bestuurlijke verantwoordelijkheid

De bestuurder is verantwoordelijk voor het doelmatig inzetten van de middelen ten dienste van een goede onderwijskwaliteit op de GSR. De bestuurder geeft invulling aan deze verantwoordelijkheid op de volgende manier:

- Maandelijks directie-overleggen;

- Overleggen met de directeur onderwijs over o.a.
 - o de gang van zaken van het onderwijs, dit schooljaar met name gericht op het flexonderwijs;
 - o aandachtspunten vanuit het overleg van de afdelingsleiders;
 - o het functioneren van docenten n.a.v. doel- en voortgangsgesprekken;
- Het instellen van de monitorcommissie flexonderwijs, die aan de bestuurder en de directie rapporteert over de voortgang van het implementeren van het concept;
- Het periodiek bespreken van het GSR-dashboard, waarbij het accent ligt op lesuitval en ziekteverzuim van collega's;
- Het monitoren van de onderwijsresultaten via GSR dashboard en CumLaude (Somtoday)
- Overleggen met de manager bedrijfsvoering over o.a.
 - o Bespreken van kwartaalrapportages;
 - o Bespreken van begrotingskader, begroting en meerjaren- en liquiditeitsbegroting;
 - o Opstellen en bespreken van risico-analyses;
 - o Bespreken van managementletters en jaarverslag;
 - o Het functioneren van de ondersteunende dienst en medewerkers van de ondersteunende dienst.
- Formele bestuurlijke en informele overleggen met de MR;
- Kennisontwikkeling door middel van intervisie met collega bestuurders, masterclasses en literatuur.

De bestuurder legt verantwoording af aan de Raad van Toezicht door middel van rapportages en beleidsnotities. Er is afhankelijk van het onderwerp vooroverleg met de identiteits-, onderwijs-, audit- of de remuneratiecommissie van de RvT. Bij dit vooroverleg worden -afhankelijk van het onderwerp- ook directieleden van de GSR betrokken. Agendapunten worden op deze manier goed voorbereid. De constructieve en inhoudelijke inbreng van de leden van de RvT draagt bij aan een goede bespreking en adequate invulling van het toezichthouden op het besturen van de GSR. De Raad van Toezicht vult de verschillende rollen van het toezichthouden (toezien, goedkeuren, klankbord & advies, werkgeverschap) adequaat en deskundig in. Als bestuurder is het contact met de voorzitter van de Raad van Toezicht belangrijk. In een open sfeer van wederzijds vertrouwen was er geregeld telefonisch contact over lopende zaken tussen de bestuurder en de voorzitter van de Raad van Toezicht.

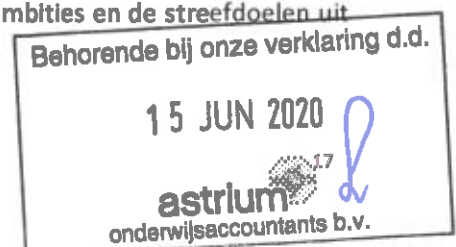
Horizontale verantwoording

De GSR neemt deel aan de 'vensters voor verantwoording'. Dit venster is via www.scholenopdekaart.nl te bereiken. Hierdoor kunnen alle belangstellenden de informatie van de GSR vergelijken met de gegevens van andere scholen. Het is tegelijk een middel om ons horizontaal te verantwoorden.

Een belangrijk onderdeel van deze horizontale verantwoording is het regelmatig via tevredenheidsonderzoeken feedback vragen van leerlingen, ouders/verzorgers en personeel. Verder zijn er oudernetwerken waarin toekomstig beleid wordt getoetst bij ouders en feedback ontvangen wordt over de dagelijkse gang van zaken op de school. Resultaten van de tevredenheidsonderzoeken en de oudernetwerken worden binnen de directie en met de afdelingsleiders besproken en leiden waar nodig tot beleidsaanpassingen.

Prestatieboxmiddelen

Bij de vertaling van de landelijke prioriteiten uit het Sectorakkoord naar schoolbeleid en de uitvoering ervan, worden scholen ondersteund. In het Sectorakkoord VO is vastgesteld hoe de minister en de VO-raad de schoolbesturen faciliteren en randvoorwaarden creëren om ambities en de streefdoelen uit

het akkoord te realiseren. Besturen kunnen bij het realiseren van hun ambities de middelen uit de prestatiebox inzetten op de volgende gebieden:

- Uitdagend onderwijs voor elke leerling (meer aandacht en uitdaging voor toptalenten) en brede vorming voor alle leerlingen;
- De lerende organisatie;
- Professionalisering en deskundigheidsbevordering van leraren;
- Professionalisering schoolleiders en bestuurders.

In 2019 hebben we een bedrag van €416.668 ontvangen. Deze middelen zijn besteed aan de volgende activiteiten: begeleiding van (beginnende) docenten, video-interactie-begeleiding van docenten, coachingstrajecten, individuele scholingstrajecten, identiteitsontwikkeling, scholing van de afdelingsleiders, ondersteuning beleidsontwikkeling onderwijs en ict, tevredenheidsonderzoeken, project digitalisering, uitbreiding van educatieve software, extra leermiddelen, NT-2 ondersteuning van leerlingen, sociale veiligheid, rekenonderwijs, eigen begeleiding voor de zomerschool, steunlessen en themadagen voor leerlingen.

Beleid ten aanzien van beleggen en belenen

De GSR heeft sinds 10 juni 2003 een treasurystatuut, waarin de bepalingen zijn opgenomen inzake het belenen en beleggen door de GSR. Op 19 december 2013 en 29 mei 2017 is dit treasurystatuut herzien. Op basis van nieuwe regelgeving in 2018 is het treasurystatuut gewijzigd. Op 3 juni 2019 is het gewijzigde treasurystatuut door de Raad van Toezicht goedgekeurd en door het College van Bestuur vastgesteld.

Beleid inzake uitkeringen en ontslag

De wet normering topinkomens (WNT) wordt door de GSR nageleefd. Voor uitkeringen en eventuele ontslagvergoedingen handelt de GSR conform de CAO. In 2019 zijn er geen ontslagvergoedingen verstrekt aan medewerkers, alleen wettelijk verplichte transitievergoedingen.

Klachten

Er zijn in 2019 geen klachten bij de school binnengekomen die moesten worden behandeld door de klachtencommissie. Alle klachten die er waren (van ouders of van mensen uit de directe omgeving van de schoolgebouwen), konden binnen de school zelf worden behandeld en afgehandeld.

Samenwerkingsverbanden

De vier gereformeerde scholengemeenschappen, met hoofdvestigingen in Groningen, Zwolle, Amersfoort en Rotterdam, werken samen in het Gereformeerd Identiteits Platform (GRIP). Dit is een samenwerkingsverband op gemene rekening. Het doel van GRIP is de gereformeerde identiteit te versterken door het ontwikkelen van lesmateriaal en door bezinningsactiviteiten te organiseren voor medewerkers van de gereformeerde scholen in de vorm van studiedagen en netwerken.

De bestuurder neemt ook deel aan het bestuurlijk overleg vanuit het LVGS (Landelijke Vereniging voor Gereformeerde Schoolbesturen).

De GSR neemt eveneens deel aan samenwerkingsverbanden voor passend onderwijs, namelijk KOERS VO (Rotterdam) en het samenwerkingsverband Zuid-Holland-West (Rijswijk). De bestuurder is lid van de Raad van Toezicht van KOERS VO.

De GSR neemt sinds juni 2010 deel aan een netwerk 'Identiteit en Kwaliteit in de leergebieden'. De ambitie van dit netwerk is samenwerking in het versterken van de christelijke identiteit door het ontwikkelen van onderwijskundige projecten, het scholen van docenten en het verankeren van de opbrengsten in een onderdeel van de lerarenopleiding.

Relevantie informatie over het onderwijs na sluiting boekjaar 2019

Vanaf 16 maart 2020 zijn de scholen gesloten om de verspreiding van het coronavirus tegen te gaan. Een situatie die voor iedereen nieuw was en tegelijk ook heel onbekend en spannend. Met als motto "rustig, en in vertrouwen, doen wat we kunnen doen", zijn we aan de slag gegaan. In twee dagen is de GSR overgestapt naar onderwijs op afstand. Vanaf woensdag 18 maart konden de leerlingen de lessen online volgen. Er is gekozen voor Teams en Somtoday als platform. Het is een uitermate knappe prestatie van de medewerkers van de GSR, dat het onderwijs op afstand invulling heeft gekregen. Ook zijn de centraal examens en het centraal schriftelijke en praktische examen geschrapt. De beoordeling of een examenkandidaat een diploma behaalt, is gebaseerd op het schoolexamen. Er wordt ook hier hard gewerkt om de examenkandidaten een volwaardig diploma te kunnen overhandigen.

Deze corona-crisis zal tot in schooljaar 2020-2021 impact hebben op het onderwijs. De uitdaging is om de lessen van deze periode ook mee te nemen in het verder bouwen aan inspirerend onderwijs op de GSR.

Leeswijzer financiële verantwoording

In de volgende paragrafen volgt de verantwoording over de financiële resultaten van 2019. Te beginnen met een overzicht van de kerncijfers in vergelijking met de voorgaande jaren. Daarna volgt een financiële verantwoording van de bestuurder in het kader van het financieel beoordelingskader van de inspectie en een vergelijking van de exploitatie 2019 met de begroting 2019. Het bestuursverslag wordt afgesloten met de continuïteitsparagraaf, waarin op basis van de huidige situatie wordt ingegaan op de meerjarenprognose en risico's voor de schoolorganisatie. Dit in aanvulling en ter toelichting op de formele door de accountant gecontroleerde jaarrekening, die daarna is opgenomen.

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 JUN 2020

 19
astrium
onderwijsaccountants b.v.

Kerncijfers

	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Financieel							
Totale baten	€ 11.334.343	€ 10.686.225	€ 10.280.146	€ 9.744.501	€ 9.644.715	€ 9.192.547	€ 9.475.319
Totale lasten	€ 11.280.524	€ 10.806.470	€ 10.213.381	€ 9.747.026	€ 9.391.664	€ 9.475.560	€ 9.232.998
Exploitatieresultaat	€ 55.776	-€ 104.631	€ 86.602	€ 26.115	€ 286.310	-€ 240.553	€ 294.829
Eigen vermogen	€ 1.890.326	€ 1.834.550	€ 1.939.181	€ 1.852.580	€ 1.826.465	€ 1.540.155	€ 1.780.708
Totaal vermogen	€ 4.731.008	€ 4.720.123	€ 4.670.641	€ 4.548.903	€ 4.127.409	€ 3.783.401	€ 3.980.811
Solvabiliteitsratio I (EV/TV)	40%	39%	42%	41%	44%	41%	45%
Solvabiliteitsratio II (EV+Vo)/TV	65%	62%	62%	60%	60%	53%	57%
Liquiditeit	1,83	1,76	1,72	2,06	1,91	1,52	1,71
Rentabiliteit	3,0%	-5,7%	4,5%	1,4%	15,7%	-15,6%	16,6%
Huisvestingsratio	6,1%	6,6%	6,5%	6,8%	7,4%		
Kapitalisatiefactor	33%	35%	35%	42%	37%	36%	38%
Weerstandsvermogen	17%	17%	19%	19%	19%	17%	19%
Financieringsfunctie	6%	6%	6%	5%	5%	7%	6%
Transactiefunctie	15%	17%	17%	19%	17%	19%	18%
Financiële bufferfunctie	12%	12%	12%	18%	15%	10%	14%
Personele lasten / totale lasten	79,0%	78,0%	79,0%	78,3%	76,6%	77,7%	76,9%
Materiële lasten / totale lasten	7,7%	8,1%	7,9%	8,4%	9,2%	8,7%	8,7%
Totale lasten / aantal leerlingen	€ 8.578	€ 8.351	€ 7.905	€ 7.657	€ 7.544	€ 7.580	€ 7.398
Personele lasten / aantal leerlingen	€ 6.779	€ 6.518	€ 6.249	€ 5.654	€ 5.781	€ 5.888	€ 5.690
Materiële lasten / aantal leerlingen	€ 658	€ 680	€ 626	€ 680	€ 695	€ 662	€ 646
Aantal leerlingen 1/10							
Aantal leerlingen 1/10	1315	1294	1292	1273	1245	1250	1248
• Eerstejaars 1/10	267	262	259	246	234	237	278
• Diploma's 1/7	228	255	224	224	225	218	243
• VAVO	7	15	11	9	7	10	11
Personeel in dienst 1/10							
Docenten**	83,8	80,1	79,3	77,9	75,2	78,1	73,7
Ondersteunend personeel*	23,3	24,7	22,2	22,6	22,6	24,2	24,5
Schoolleiding	4,9	5,9	5,9	5,9	4,9	5,9	6,9
Totaal fte	112,0	110,7	107,4	106,4	102,7	108,2	105,1
Totaal personen	156	176	155	152	142	151	153
Totaal man	76	88	76	79	77	81	78
Totaal vrouw	80	88	79	73	65	70	75

* 1/10/2019 1,3 fte onderst. pers. verv. ziekte en zwangerschap (2018: 2,2 fte, 2017:0 fte, 2016:0,2 fte 2015:0 fte, 2014:0,4 fte, 2013:0,8 fte)

** op 1/10/2019 1,2 fte docenten voor verv. ziekte en zwangerschap (2018:1,4 fte, 2017:1 fte, 2016:1,5 fte 2015:1,3 fte 2014:2,9 fte, 2013:0 fte)

Financiële verantwoording

Het beschikbare eigen vermogen ultimo 2019 bedraagt EUR 1.890.326. Hiervan is EUR 1.682.822 geïnvesteerd in materiële vaste activa. Het restant van EUR 154.407 wordt, tezamen met de voorzieningen aangehouden in de vorm van spaargelden. De overige liquide middelen bestaan uit het verschil tussen de kortlopende schulden en de vorderingen.

Het saldo liquide middelen nam ten opzichte van voorgaand jaar af met EUR 194.024. In 2017 namen de liquide middelen nog toe met EUR 194.024. De belangrijkste oorzaak van de afname van de liquide middelen in 2019 was een hoger bedrag aan investeringen dan aan afschrijvingen als gevolg van renovatie van de aula, hal en BINAS-lokaal in Rijswijk. Voor meer details zie het kasstroomoverzicht in de jaarrekening.

Financieel beoordelingskader Inspectie van het Onderwijs

Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap hanteert vanaf 2015 de in onderstaande tabel opgenomen kengetallen bij het toezicht op de financiële continuïteit van onderwijsinstellingen.

	Omschrijving	Signaleringswaarden	GSR 31-12-19	GSR 31-12-18
1	Solvabiliteit 2, ((eigen vermogen + voorzieningen)/totale passiva)	< 0,3	0,65	0,62
2	Liquiditeit (current ratio), (vlottende activa/kort vreemd vermogen)	Funderend onderwijs < 0,75 Mbo + ho < 0,5	1,83	1,77
3	Huisvestingsratio ((huisvestingslasten + afschrijvingen gebouwen en terreinen)/totale lasten)	Funderend onderwijs > 0,10 Mbo + ho > 0,15	0,061	0,066
4	Weerstandsvermogen, (eigen vermogen/totale baten)	< 0,05	0,17	0,17
5	Rentabiliteit (resultaat/totale baten),	3-jarig < 0 2-jarig < -0,05 1-jarig < -0,10	0,0012 -0,02 0,03	0,0003 -0,001 -0,057

De vereniging voldoet aan alle kengetallen, bij geen van de kengetallen valt de waarde aan de verkeerde kant van de signaleringsgrenzen. In de volgende sub paragrafen worden de kengetallen liquiditeit, solvabiliteitsratio en weerstandsvermogen verder uitgewerkt. Ook de kapitalisatiefactor wordt uitgewerkt, aangezien met name de doorrekening naar de bufferfunctie, aanvullende informatie levert over de financiële situatie van de vereniging. De conclusie van een analyse van de kengetallen is, dat de vereniging een financieel gezonde basis heeft met een beperkte buffercapaciteit. In de paragrafen risicobeheersing en continuïteit wordt dit nader uitgewerkt. Behorende bij onze verklaring d.d.

Liquiditeit

De liquiditeit is een kengetal voor de zogenoemde statische liquiditeit. Het geeft antwoord op de vraag of er voldoende liquide middelen zijn om de bestaande verplichtingen op korte termijn na te komen. Een waarde van één (1) geeft aan dat dat precies het geval is en vanuit het College van Bestuur is die waarde het minimum. Het ministerie hanteert een signaleringsgrens van 0,75. Per 31 december 2019 bedraagt voor de vereniging de liquiditeit 1,83 (2018: 1,77). Dit is een lichte stijging ten opzichte van 31 december 2018. De oorzaak is een lichte stijging van de liquide middelen en een afname van de kortlopende schulden.

Solvabiliteitsratio

Een maatstaf voor de financiële soliditeit van een instelling wordt weergegeven met het kengetal solvabiliteit. Voor de solvabiliteit worden twee ratio's gehanteerd. De eerste is de verhouding tussen het eigen vermogen en het totaal vermogen. Voor de vereniging is deze solvabiliteit per 31 december 2019 0,40 (2017: 0,39). De Inspectie van het Onderwijs hanteert een ondergrens voor de zogenoemde solvabiliteitsratio 2, dat is het eigen vermogen plus de voorzieningen gedeeld door het totaal vermogen. De solvabiliteitsratio 2 is voor de vereniging per 31 december 2019 0,65 (2018: 0,62). De ratio ligt ruim boven de kritieke ondergrens van 0,3.

Kapitalisatiefactor

De kapitalisatiefactor is in 2009 door de commissie vermogensbeheer onderwijsinstellingen geïntroduceerd. Inmiddels maakt dit kengetal geen onderdeel meer uit van het beoordelingskader van de Inspectie van het Onderwijs. Gezien de continuïteit van de verslaggeving en het inzicht wat met name de uitsplitsing van deze factor biedt, wordt in dit verslag nog wel aandacht besteed aan de kapitalisatiefactor. Voor de berekening van de kapitalisatiefactor wordt het totaal vermogen exclusief gebouwen en terreinen gedeeld door de totale baten. De kapitalisatiefactor is bedoeld om te signaleren of onderwijsinstellingen misschien een deel van hun kapitaal, niet of inefficiënt benutten voor de vervulling van hun taken. De Inspectie van het Onderwijs hanteerde als signaleringsgrens voor de GSR op basis van de grootte van de instelling 0,52 (bovengrens). Op 31 december 2019 is de kapitalisatiefactor 0,33 (2018: 0,36). Hoe lager de kapitalisatiefactor, hoe meer van de beschikbare middelen effectief zijn ingezet voor de bedrijfsvoering.

De kapitalisatiefactor wordt verder uitgesplitst en geanalyseerd naar de financieringsfunctie, de transactiefunctie en de financiële bufferfunctie. De kapitalisatiefactor is met name laag door een lage financieringsfunctie van 6% (2018: 6%). De financieringsfunctie bestaat uit de middelen die nodig zijn om materiële vaste activa te vervangen. Hiervoor wordt uitgegaan van 50% van de aanschafwaarde van de materiële vaste activa exclusief gebouwen en terreinen.

De transactiefunctie betreft de middelen die nodig zijn om aan de kortlopende schulden te voldoen. Wat overblijft is de financiële bufferfunctie, de middelen die beschikbaar zijn om onvoorziene risico's te dekken. Volgens de oude normen van de Inspectie van Onderwijs moet de financiële bufferfunctie groter zijn dan 0. Voor de vereniging is deze op 31 december 2019 0,12 (2018: 0,12). De bufferfunctie is niet groot, maar de vereniging beschikt daarmee over een beperkte financiële buffer voor onvoorziene risico's.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen wordt berekend door het delen van het eigen vermogen door de totale baten. De kritieke ondergrens is in het beoordelingskader van de inspectie 0,05. Het weerstandsvermogen is voor de vereniging een belangrijk kengetal. De vereniging heeft namelijk geen langlopende schulden en een hoge liquiditeit. Daardoor geeft het naderen van de kritieke grens van het weerstandsvermogen als eerste aan dat de financiële bufferfunctie van het eigen vermogen beperkt wordt. Het weerstandsvermogen van de vereniging is per 31 december 2019 0,17 (2018: 0,17). Het weerstandsvermogen ligt nog ruim boven de signaleringsgrens.

Resultaat

Het jaar 2019 is afgesloten met een positief exploitatiesaldo ad EUR 55.776, terwijl een tekort van EUR 47.110 was begroot. Echter van dit positieve resultaat moet worden afgetrokken de aanvullende bekostiging die is toegekend te besteden in 2020 en 2021 van EUR 199.588. Dan resulteert een genormaliseerd negatief resultaat van EUR 143.812.

Voor het bedrag aanvullende financiering van EUR 199.588 wordt een bestemmingsreserve gevormd, waarover in overleg met de medezeggenschapsraad zal worden besloten hoe deze zal worden besteed in 2020 en 2021.

Van het negatieve exploitatieresultaat na vorming van de bestemmingsreserve wordt EUR 96.017 gedekt vanuit bestemmingsreserves die in de afgelopen jaren zijn gevormd vanuit positieve exploitatieresultaten. EUR 47.795 gaat ten laste van de algemene reserve.

Ultimo 2015 is een bestemmingsreserve gevormd voor renovatie van de B-toren. Deze bestemmingsreserve wordt gebruikt om pieken in de afschrijvingskosten als gevolg van de uitvoering van de renovatie van de B-toren op te vangen. Conform begroting wordt het begrotingstekort van EUR 33.365 door de hogere afschrijvingslasten als gevolg van renovatie van de B-toren in 2019, ultimo 2019 onttrokken aan deze reserve.

Ultimo 2017 is een bestemmingsreserve gevormd vanuit het positieve exploitatieresultaat van 2017 van EUR 62.652 voor vermindering taakstelling begroting 2019. In de begroting 2019 was rekening gehouden met een onttrekking aan deze reserve van EUR 13.745. Gezien het negatieve resultaat na aftrek van de aanvullende financiering, komt de volledige bestemmingsreserve ultimo 2019 te vervallen.

Het resultaat na aftrek van de aanvullende financiering EUR 96.702 negatiever dan begroot door EUR 488.140 meer baten (inclusief rentebaten) en EUR 584.842 meer lasten. Het grootste verschil in uitgaven is een overschrijding van de begroting voor personele lasten met EUR 525.000. De overige lasten zijn EUR 70.000 hoger dan begroot. De huisvestingslasten en afschrijvingslasten zijn totaal EUR 10.000 lager dan begroot.

In de volgende paragrafen worden de verschillen met de begroting nader toegelicht.

Een analyse van de exploitatie ten opzichte van de begroting en het voorgaand jaar ziet er als volgt uit:

	2019		2019		2018	
	Realisatie EUR 1.000	%	Begroting EUR 1.000	%	Realisatie EUR 1.000	%
Subsidieopbrengsten	10.981	97%	10.409	98%	10.409	97%
Ouderbijdragen en overige opbrengsten	353	3%	226	2%	277	3%
	<u>11.334</u>	100%	<u>10.635</u>	100%	<u>10.686</u>	100%
Exploitatiekosten						
Personele lasten	8.915	79%	8.390	78%	8.434	78%
Afschrijvingslasten	293	3%	297	2%	294	3%
Huisvestingslasten	572	5%	579	5%	587	5%
Overige lasten	1.500	13%	1.430	13%	1.492	14%
	<u>11.280</u>	100%	<u>10.696</u>	100%	<u>10.807</u>	100%
Resultaat voor financiële baten en lasten	54		61-		121-	
Rentebaten	<u>2</u>		<u>14</u>		<u>16</u>	
Saldo exploitatie	<u>56</u>		<u>47-</u>		<u>105-</u>	

De belangrijkste verschillen tussen exploitatie en begroting

De in 2019 ontvangen Rijksbijdragen ad EUR 10.879.733 zijn EUR 533.261 hoger dan begroot.

De grootste verschillen met de begroting zijn:

Meer bekostiging dan begroot:

- EUR 199.588 aanvullende bekostiging te besteden in 2020 en 2021
- EUR 245.811 personele bekostiging met name veroorzaakt door 3,13% verhoging
- EUR 35.233 prestatiebox, definitief bedrag vastgesteld in 2019
- EUR 22.603 bekostiging zij-instroom
- EUR 14.250 variabel deel bekostiging bestrijding voortijdig school verlaten
- EUR 22.969 verhoging bijdragen samenwerkingsverband

Minder bekostiging dan begroot

- EUR -25.873 lerarenbeurs, begroot op schooljaar 2018-2019, in 2019-2020 minder studerende leraren

De in 2019 ontvangen overige overheidsbijdragen ad EUR 101.743 zijn EUR 38.803 hoger dan begroot. Dit betreft subsidie van de gemeente Rotterdam. Dit komt doordat de afrekening over schooljaar 2018-2019 (2/12 deel) niet was meegenomen in de begroting en omdat de subsidie voor 2019-2020 hoger was dan waar in de begroting van was uitgegaan.

De overige baten in 2019 ad EUR 352.687 zijn EUR 127.255 hoger dan begroot. EUR 53.097 hiervan is het bedrag dat in 2020 kan worden teruggevorderd van het UWV voor in het verleden betaalde transitievergoedingen. EUR 24.000 daarvan zijn hogere ouderbijdragen voor kampen/excursies en educatieve reizen dan begroot, omdat deze bijdragen niet op actuele bedragen begroot waren. De overige lasten zijn EUR 27.000 bedrag hoger door meer uitgaven dan begroot voor deze doeleinden. De verhuuropbrengsten zijn EUR 20.000 hoger dan begroot.

De personele lasten zijn met EUR 8.914.790, EUR 525.010 hoger dan begroot. De grootste verschillen met de begroting zijn:

- EUR 161.000 is meer uitgegeven aan ziektevervanging en arbobegeleiding
- EUR 75.000 aan verhoging pensioenpremie
- EUR 60.000 aan dotatie personele voorzieningen voor vervangingskosten langdurig zieken, jubileum en verlofuren.
- EUR 170.000 door frictiekosten
- EUR 41.000 aan scholing en begeleiding, deze kosten worden grotendeels gedekt door bijdragen vanuit zij-instroomsubsidie en lerarenbeurs.

De afschrijvingslasten zijn met EUR 293.014, EUR 3.926 lager dan begroot.

Aan huisvestingslasten is met EUR 572.445, EUR 6.555 minder uitgegeven dan begroot.

Het totaal van de overige lasten is met EUR 1.500.277, EUR 70.315 hoger dan begroot. De belangrijkste verschillen zijn:

- EUR 43.000 meer uitgaven voor PR als gevolg van achterstallige nota's voor de nieuwe website uit 2018 en overschrijving van de advertentiekosten voor met name werving van personeel.
- EUR 36.000 meer uitgaven voor educatieve reizen en excursies, hier staan ook meer inkomsten uit de ouderbijdrage tegenover.

Toelichting bij balansposten

De post materiële vaste activa is ultimo 2019 met EUR 1.682.222, EUR 96.804 hoger dan ultimo 2018.

De Ilquide middelen zijn op 31 december 2019 EUR 2.520.806, een afname van EUR 104.391 ten opzichte van 31 december 2018. Zie voor details van de mutaties het kasstroomoverzicht.

De post vorderingen ad EUR 527.380 op 31 december 2019 is met 18.473 EUR afgenomen ten opzichte van 31 december 2018. De post debiteuren is EUR 29.719 lager, omdat de nog te ontvangen ouderbijdragen pas opgenomen worden als debiteur, wanneer de ouder/verzorger de nota heeft geaccepteerd. Onder overige vorderingen is ultimo 2019 een vordering opgenomen van EUR 39.408 (2018: EUR 57.365) op GRIP het samenwerkingsverband op het gebied van identiteit op gemene rekening tussen de vier scholengemeenschappen voor gereformeerd voortgezet onderwijs in Nederland. De post overlopende activa betreft naast de vooruitbetaalde kosten voor het extern leermiddelenfonds ad EUR 310.420 (2019: EUR 183.156) voor januari tot juli 2020, ultimo 2019 ook een vordering van EUR 53.097 op het UWV voor in 2020 terug te ontvangen transitievergoedingen.

De post voorzieningen op de balans is op 31 december 2019 met EUR 1.175.526, EUR 67.696 hoger ten opzichte van 31 december 2018. De voorziening groot onderhoud is toegenomen met EUR 7.905 doordat het bedrag aan dotatie (EUR 250.000) hoger is dan de onttrekking voor groot onderhoudswerkzaamheden (EUR 242.095). De voorziening loonkosten personeel voor langdurig zieken is toegenomen met EUR 41.053 als gevolg van een onttrekking van EUR 169.265 voor dekking van de loonkosten van arbeidsongeschikt personeel dat al ziek was op 31 december 2018 en een dotatie van EUR 210.318 als reservering voor vervanging van arbeidsongeschikt personeel op 31 december 2019 in 2020 en 2021. De voorziening voor jubileumgratificaties is toegenomen met EUR 11.548 op basis van het salaris en de verblijfsduur van het personeel dat in dienst is op 31 december 2019. De voorziening voor verlof in het kader van leeftijdsfasebewust personeelsbeleid is toegenomen met EUR 7.190 als gevolg van toename van gespaarde verlofuren met EUR 43.676 en opname van EUR 36.486 van de gespaarde verlofuren.

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 JUN 2020

astrium²⁵
onderwijsaccountants b.v.

De post kortlopende schulden op de balans is op 31 december 2019 met EUR 1.665.156, EUR 112.586 lager dan 31 december 2018.

In 2019 is voor EUR 389.819 (2017: EUR 258.412) geïnvesteed.

EUR 123.935 (2018: EUR 71.522) is geïnvesteed in verbouwingen. Dit betreft de bouwkundige ingrepen bij de renovatie van de hal/aula en BINAS-lokaal Rijswijk.

EUR 187.607 (2017: EUR 52.255) is geïnvesteed in inventaris, waarvan EUR 106.055 voor inrichting BINAS-lokaal, hal en aula Rijswijk, EUR 25.063 kasten mediatheek, EUR 19.040 leerlingenmeubilair, EUR 15.692 vervanging materiaal gymzalen Rotterdam en EUR 21.756 overig meubilair en materialen.

EUR 78.277 (2018: EUR 134.635) is geïnvesteed in vervanging van computer hardware en infrastructuur. Waarvan EUR 52.366 voor vervanging van de WIFI-apparatuur in beide schoolgebouwen. EUR 25.911 is geïnvesteed in vervanging van PC-s en laptops.

Continuïteitsparagraaf

In onderdeel A. van deze paragraaf wordt inzicht geboden in leerlingenaantallen, personele bezetting en in de meerjarenbegroting voor de komende drie jaar en in de ontwikkeling van de vermogenspositie in deze jaren. In onderdeel B. wordt ingegaan op het interne risicobeheersings- en controlesysteem en wordt een beschrijving gegeven van de belangrijkste risico's en onzekerheden. In onderdeel B3 geeft de Raad van Toezicht aan op welke wijze zij het bestuur ondersteunt en/of adviseert over de beleidsvraagstukken en de financiële problematiek.

A1 Leerlingenaantallen en personeelsformatie

Voor de berekening van prognoses van het leerlingenaantal en de daarmee samenhangende hoogte van de rijksbijdrage in de meerjarenbegroting wordt uitgegaan van een stabiele leerling-instroom Rotterdam 205 en Rijswijk 52 op basis van de gemiddelde instroom in 2016, 2017, 2018 en 2019. In voorgaande jaren is het gemiddelde gehanteerd van de laatste drie jaar. Maar omdat in de laatste drie jaar de instroom ongeveer gelijk is geweest, en de jaren daarvoor wel lager lag, wordt dit jaar vanuit voorzichtigheid gekozen voor het gemiddelde van de laatste vier jaar. In de onderstaande tabel is de prognose van de instroom en ontwikkeling van het totaal aantal leerlingen weergegeven.

Prognose meerjarenbegroting teldatum	subsidie	GSR	werkelijk	werkelijk	werkelijk	werkelijk	prognose	prognose	prognose
			1-10-2016	1-10-2017	1-10-2018	1-10-2019	1-10-2020	1-10-2021	1-10-2022
Kalenderjaar	subsidie		2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Prognose aantal leerlingen Rotterdam			1106	1121	1119	1130	1121	1125	1131
Prognose aantal leerlingen Rijswijk			157	162	162	174	179	178	176
Prognose aantal leerlingen totaal			1263	1283	1281	1304	1300	1301	1307
mutatie leerlingen t.o.v. 2020 (+ = groei)							-4	-3	3
Instroom brugklas Rotterdam 1/10 (t-1)			201	205	207	210	205	205	205
Instroom brugklas Rijswijk 1/10 (t-1)			43	55	55	57	52	52	52

Op basis van een gemiddelde instroom van 257 brugklasleerlingen per jaar, stabiliseert het leerlingenaantal zich iets boven de 1300 leerlingen. Het blijft echter een prognose. Het opstellen van deze jaarrekening blijft het aantal aanmeldingen voor schooljaar 2020-2021 achter bij

deze prognose, het zijn er ongeveer 40 minder. Als de leerlingenaantallen afnemen, heeft dat gevolgen voor de hoogte van de bekostiging, hier wordt in de volgende paragraaf verder op ingegaan.

In onderstaande tabel wordt inzicht gegeven in personele begrotingsformatie 2019, de gerealiseerde personele formatie in loondienst en de begrotingsformatie voor de komende jaren.

Personele bezetting in FTE

	begroting gemiddeld		1-10-2019	begroting		
	2019	2019		2020	2021	2022
Bestuur/management (DIR)	5,9	5,2	4,9	7,8	7,8	7,8
Personeel primair proces (OP)	79,9	81,9	83,8	79,3	79,2	79,2
Ondersteunend personeel (OOP)	21,7	23,1	23,3	21,6	21,6	21,6

In de formatie primair proces op 1 oktober 2019 is 1,2 fte opgenomen voor vervanging van docenten met ziekte- of zwangerschapsverlof, bij het ondersteunend personeel is dit 1,3 fte.

In 2019 is een wijziging doorgevoerd in de schoolleidingstructuur. De schoolleiding bestond uit een rector/bestuurder, twee conrectoren en drie managers. Vanaf 1 augustus 2019 bestaat de schoolleiding uit een bestuurder, een directeur onderwijs, twee managers en zes afdelingsleiders. De afdelingsleiders zijn meewerkend en geven deels lessen. Voor 3,6 fte totaal zijn als afdelingsleider aangesteld. In de formatie personeel primair proces per 1-10-2019 is 2,9 fte van afdelingsleiders, die beloond worden in OP-schaal. De OP-formatie in loondienst is op 1 oktober 2019 exclusief afdelingsleidersuren en vervangingen is 79,7 fte.

In de begroting 2020, 2021 en 2022 is de formatie voor afdelingsleiders toegevoegd aan de formatie voor bestuur/management, waardoor de stijging te verklaren is ten opzichte van 2019. In de oude schoolleidingstructuur waren er nog docenten met functioneel leidinggevende taken voor 1 fte. In de nieuwe structuur zijn deze taken overgenomen door de afdelingsleiders. In 2020 en 2021 worden personele wijzigingen in de schoolleiding verwacht door vertrek en pensionering van leden van de schoolleiding. De verwachting is dat de formatie bestuur/management daardoor naar beneden zal worden bijgesteld.

Bij af- of toename van leerlingenaantallen wordt in de meerjarenbegroting rekening gehouden met een inkrimping, dan wel uitbreiding van 1 fte onderwijzend personeel bij een daling, dan wel stijging van 25 leerlingen.

A2 Meerjarenbegroting en balans

De cijfers voor de meerjarenbegroting zijn in tabel op de volgende pagina opgenomen en zijn ontleend aan de door de bestuurder vastgestelde en door de Raad van Toezicht goedgekeurde meerjarenbegroting 2020-2024. Deze cijfers zijn aangepast op basis van de werkelijke cijfers in 2019. Verder is een voorlopige bestemming toegevoegd van de in 2019 ontvangen aanvullende financiering ad EUR 199.588 bestemd voor besteding in 2020 en 2021. In de voorlopige bestemming is uitgegaan van EUR 50.000 te besteden in 2020 en EUR 149.588 te besteden in 2021. De definitieve bestemming moet in overleg met de medezeggenschapsraad nog bepaald worden. Voor de berekening van het leerlingenaantal en de daarmee samenhangende hoogte van de rijksbijdrage is uitgegaan van een stabiele leerling-instroom Rotterdam 205 en Rijswijk 52 op basis van de gemiddelde instroom in 2016, 2017, 2018 en 2019. Voor de ontwikkeling van de bekostiging is uitgegaan van het overzicht van de verwachte relevante financiële mutaties dat is opgesteld door de VO-raad versie 19 oktober 2019.

De tekorten in de meerjarenbegroting van 2020, 2021 en 2022 worden gedekt vanuit de bestemmingsreserve renovatie B-toren voor de tijdelijk hogere afschrijvingskosten en in 2020 en 2021 uit de bestemmingsreserve van EUR 199.588 vanuit de aanvullende besteding in 2020 en 2021.

Op basis van de aanvullende financiering van EUR 199.588 bestemd ter besteding in 2020 en 2021 en ontvangen en verantwoord in 2019 zou een positief resultaat van dit bedrag te verwachten zijn. Het daadwerkelijke resultaat is echter slechts EUR 55.776. Het tekort op de reguliere exploitatie in 2019 is met name veroorzaakt door hogere lasten aan kosten voor ziektevervangings. Een analyse van de kosten ziektevervangings van de afgelopen jaren geeft aan dat de kosten voor ziektevervangings stijgen. Dit is een risico voor de meerjarenbegroting. Vanaf 2020 is het budget voor ziektevervangings verhoogd, maar minder dan de daadwerkelijke kosten in 2019. Daarnaast wordt mede met behulp van VOION gewerkt aan beleid om het ziekteverzuim te beperken.

GSR meerjarenprognose Begroting 2020-2024 (instroom gem. 4 jaar 205 Rtdam en 52 Rw) aantal leerlingen excl. VAVO	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
	1281	1304	1300	1301
Baten				
Rijksbijdrage	€ 10.879.733	€ 10.833.457	€ 10.766.236	€ 10.761.986
Overige overheidsbijdragen	€ 101.743	€ 78.870	€ 73.260	€ 59.402
Overige opbrengsten	€ 352.868	€ 245.970	€ 245.970	€ 245.970
Som van de baten	€ 11.334.344	€ 11.158.297	€ 11.085.466	€ 11.067.358
Lasten				
Personele lasten	€ 8.914.790	€ 8.892.116	€ 9.020.177	€ 8.979.373
taakstelling personeel t.o.v. 1/8/19				€ 105.540-
Afschrijvingen	€ 293.014	€ 299.658	€ 253.561	€ 231.397
Huisvestingslasten	€ 572.445	€ 582.510	€ 582.510	€ 582.510
taakstelling overige lasten t.o.v. 1/1/2020			€ 5.000-	€ 7.500-
Overige lasten	€ 1.500.277	€ 1.469.797	€ 1.398.322	€ 1.398.960
Som van de lasten	€ 11.280.526	€ 11.244.081	€ 11.249.569	€ 11.079.200
Resultaat voor financiële baten en lasten	€ 53.818	€ 85.784-	€ 164.104-	€ 11.842-
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	€ 1.958	€ 2.927	€ 3.800	€ 4.000
Saldo exploitatie	€ 55.776	€ 82.857-	€ 160.304-	€ 7.842-
Dekking bestemmingsreserve		€ 82.857	€ 160.304	€ 7.842
Extra taakstelling bij invoering vereenvoudiging bekostiging formatie OP (bij leerlingdaling -1 fte per 25 ll)	79,9	79,3	79,2	79,2
formatie DIR	5,9	7,8	7,8	7,8
formatie OOP onderwijs*	10,1	9,7	9,7	9,7
formatie OOP algemeen*	11,6	11,9	11,9	11,9
totaal formatie	107,4	108,7	108,6	108,6

Door toename van de salarislasten als gevolg van met name verhoging van de functiemix, stijgen de salarislasten de komende jaren, waardoor beperkte taakstellingen vanaf 2022 gerealiseerd zullen moeten worden.

Het aantal aanmeldingen voor schooljaar 2019-2020 was positiever dan verwacht, waardoor het leerlingenaantal zich in de prognose 2020-2024 positiever heeft ontwikkeld dan waarvan op basis van het driejarig gemiddelde in de meerjarenbegroting 2019-2023 werd uitgegaan. Echter de aanmeldingen voor schooljaar 2020-2021 vallen tegen. Deze zijn ongeveer 40 lager dan waarvan in de door de RvT goedgekeurde meerjarenprognose is uitgegaan. Hierdoor zullen de taakstellingen in begroting 2021 en prognose 2022-2024 hoger worden.

Daarnaast is in het najaar van 2019 gebleken dat de conceptregeling nieuwe bekostigingsnormen, die op dit moment behandeld wordt in de tweede kamer, nog nadeliger uitpakt dan in eerste instantie werd verwacht. Volgens de huidige bekend zijnde normen zou dit een achteruitgang in bekostiging betekenen van 3,6%. Dit is een situatie die gedeeld wordt met andere kleine brede scholengemeenschappen en wordt politiek besproken. Er zijn geluiden binnen de VO-raad, dat op dit

Behorende bij onze verklaring d.d.
15 JUN 2020
astrium 28
onderwijsaccountants b.v.

punt nog een reparatie plaats gaat vinden in de regeling. De hoop is, dat daardoor de achteruitgang in bekostiging nog enigszins beperkt kan worden. In de meerjarenbegroting is onderaan aangegeven wat de extra taakstelling op de begroting zou zijn bij invoering van de regeling zoals die nu is voorgesteld. Dat begint met een bedrag van € 70.000 en zal zonder verandering van de regeling oplopen naar een korting van € 350.000 in 2025. Als de regeling daadwerkelijk op deze wijze wordt doorgevoerd, betekent dat een bedreiging voor het voortbestaan van de school als zelfstandig bestuur en zullen er creatieve oplossingen gezocht moeten worden voor de continuïteit van het gereformeerd voortgezet onderwijs in de regio Rotterdam en Den Haag. Inmiddels is duidelijk geworden dat de invoering wordt uitgesteld naar 2022, waardoor ook deze taakstellingen een jaar worden opgeschoven.

2019 was een belangrijk jaar in de onderwijsontwikkeling. Per 1 augustus 2019 is de omslag gemaakt naar het flex-onderwijs. Vooruitlopend daarop is eind 2018 een nieuw taakbeleid vastgesteld, waarin ook de ontwikkeltijd verwerkt is, die is opgenomen in de CAO 2018-2019. Het uitgangspunt daarbij was dat de omslag naar het flex-onderwijs en het nieuwe taakbeleid kostenneutraal wordt gemaakt, met dezelfde inzet aan formatie docenten. Bij de in 2017 uitgevoerde renovatie van de B-toren en renovatie van de aula in 2018 is rekening gehouden met de eisen die het flexonderwijs aan de inrichting van de onderwijsruimtes vraagt. Bij de invoering van de het flexonderwijs wordt de vernieuwde aula intensief gebruikt als ruimte voor zelfstudie en als mediatheek. Door centrering van de kernlessen midden op de dag, is er eigenlijk behoefte aan meer gymzalen en praktijklokalen in Rotterdam. Echter volgens de normen van de gemeente is er voldoende onderwijsruimte aanwezig. Er zal dus binnen de bestaande mogelijkheden naar oplossingen voor dit probleem moeten worden gezocht.

De onderwijsontwikkeling vraagt om scholing en begeleiding van docenten. In de begroting en meerjarenbegroting is een bedrag van EUR 135.000 opgenomen op jaarbasis voor uitgaven aan deskundigheidsbevordering, daarnaast heeft elke docent 10% van zijn werktijdsfactor beschikbaar voor scholingstijd. Jaarlijks wordt een plan gemaakt voor de besteding van deze middelen gericht op de gewenste ontwikkeling van de organisatie. De middelen hiervoor zijn de afgelopen jaren verhoogd vanuit de bekostiging prestatiebox. In 2019 is EUR 41.000 meer uitgegeven dan begroot vanuit middelen zij-instroomsubsidie en lerarenbeurs Rotterdam. Daarnaast wordt veel tijd besteed aan begeleiding van nieuwe docenten, om de kwaliteit van het onderwijs te bewaken en docenten een goede start van hun loopbaan te geven.

Zoals eerder in dit bestuursverslag beschreven is met ingang van 1 augustus 2019 de structuur van de schoolleiding aangepast. De wijziging is structureel kostenneutraal. In 2019 waren er wel ombuigingskosten.

De kosten voor de leermiddelen in de jaren 2020 tot en met 2022 kunnen nog wijzigen. Op dit moment loopt een aanbesteding voor 2021-2022. Voor schooljaar 2019-2020 bleek het niet mogelijk een gezamenlijke aanbesteding te realiseren voor een samenwerkende groep van scholen, door een gebrek aan inschrijvingen. Voor de jaren 2019-2020 en 2020-2021 wordt gewerkt met een overbruggingscontract, waarvan de kosten voor het via de distributeurs beschikbare leermiddelenpakket gelijk zijn aan de daarvoor beschikbare bekostiging. Echter vanuit deze bekostiging moeten ook de leermiddelen betaald worden, die in eigen beheer ontwikkeld worden of geleverd worden door partijen, die geen contract hebben met de distributeur. Daarnaast zijn er kosten voor het aanbestedingstraject, verplichte sportactiviteiten extern voor examenklasleerlingen en cultuuractiviteiten. Voor schooljaar 2021-2022 wordt aangesloten bij een gezamenlijke aanbesteding via SIVON. De verwachting is dat de kosten zullen toenemen, door verhoging van prijzen door uitgeverij voor met name digitale leermiddelpakketten, die steeds meer gebruikt gaan worden. Vanaf schooljaar 2020-2021 is rekening gehouden met een taakstelling van EUR 35.000 in de meerjarenbegroting, om de kosten in verhouding te brengen met de daarvoor beschikbare bekostiging.

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 JUN 2020

astrium²⁹
onderwijsaccountants b.v.

De maatregelen, die leiden tot invulling van de taakstellingen wordt bepaald in het begrotingsproces van het betreffende jaar.

Op basis van de meerjarenbegroting, de meerjarenonderhoudsbegroting en de meerjareninvesteringsbegroting is een prognose gemaakt van de balans ultimo 2020, 2021 en 2022. Deze wordt weergegeven in de tabel op de volgende paragraaf inclusief een vergelijking met het verslagjaar. Voor de kortlopende schulden, vorderingen en overige voorzieningen wordt voor de prognose uitgegaan van de bedragen ultimo 2019.

Meerjaren prognose balans	Werkelijk 2019 EUR	Begroting 2020 EUR	Begroting 2021 EUR	Begroting 2022 EUR
ACTIVA:				
Materiele vaste activa	1.682.822	1.508.759	1.418.445	1.394.953
Totaal vaste activa	1.682.822	1.508.759	1.418.445	1.394.953
Vorderingen	527.380	527.380	527.380	527.380
Liquide middelen	2.520.806	2.533.104	2.577.128	2.576.432
Totaal vlottende activa	3.048.186	3.060.484	3.104.508	3.103.812
TOTAAL ACTIVA	4.731.008	4.569.243	4.522.953	4.498.765
PASSIVA:				
Algemene reserve	1.492.460	1.492.460	1.492.461	1.492.461
Bestemmingsreserve publiek	397.866	315.009	154.705	146.863
Totaal eigen vermogen	1.890.326	1.807.469	1.647.166	1.639.324
Voorzleningen	1.175.526	1.096.618	1.210.631	1.194.285
Kortlopende schulden	1.665.156	1.665.156	1.665.156	1.665.156
TOTAAL PASSIVA	4.731.008	4.569.243	4.522.953	4.498.765
Financiële kengetallen				
Solvabiliteit I	40%	40%	36%	36%
Liquiditeitsratio	1,83	1,84	1,86	1,86
Weerstandsvermogen	17%	16%	15%	15%
Kapitalisatie factor	33%	33%	33%	33%

Door het opnemen van nog in concrete maatregelen te vertalen taakstellingen in de meerjarenbegroting blijft het vermogen en de liquiditeit ruim op peil. De algemene reserve blijft in de prognose intact er worden wel middelen onttrokken aan de bestemmingsreserves. Hierdoor neemt het weerstandsvermogen licht af van 17% in 2019 naar 15% in 2021 en 2022.

De financiële situatie van de GSR is gezond. De liquiditeit is met 1,83 ruim voldoende, met name als gevolg van de gereserveerde middelen in de voorzieningen. Het weerstandsvermogen ligt met 17% ruim boven de ondergrens van 5%, de nieuwe ondergrens vanuit de Inspectie van het Onderwijs. Een deel van dit weerstandsvermogen wordt gevormd door de bestemmingsreserves.

Een zorg voor de toekomst is de aankondiging van de in paragraaf A2 beschreven vereenvoudiging van de bekostiging, die naar verwachting een vermindering van de bekostiging betekent vanaf 2022. Er is in 2015 een bestemmingsreserve van EUR 100.000 gevormd vanuit een positief exploitatiesaldo, dit bedrag is bedoeld voor dekking van ombulgingskosten als gevolg van de vereenvoudiging bekostiging. In de meerjarenprognose is deze bestemmingsreserve nog niet ingezet.

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 JUN 2020

astrium 30
onderwijsaccountants b.v.

Ultimo 2019 is een bestemmingsreserve gevormd van EUR 199.588 van de aanvullende financiering die bestemd is voor 2020 en 2021, in de meerjarenbegroting, wordt in 2020 en 2021 deze bestemmingsreserve weer benut.

Daarnaast resteert er ultimo 2019 nog EUR 98.278 van de bestemmingsreserve die in 2015 is gevormd vanuit het positieve exploitatieresultaat voor het dekken van pieken in de afschrijvingskosten als gevolg van renovatie van de B-toren in 2017. Volgens de begroting en prognose wordt in 2020, 2021 en 2022 respectievelijk EUR 32.857, EUR 10.716 en EUR 7.842 aan deze bestemmingsreserve onttrokken.

Van de voorzieningen ad EUR 1.175.526 bestaat ultimo 2019 EUR 513.467 uit personele voorzieningen voor jubileum, vervangingskosten langdurig zieken en spaarverlof, het restant van EUR 662.059 is de voorziening voor groot onderhoud. In de meerjarenprognose van de balans worden de geplande mutaties in de groot onderhoudsvoorziening meegenomen. Voor de personele voorzieningen zijn mutaties minder voorspelbaar en wordt in de jaren 2020, 2021 en 2022 uitgegaan van hetzelfde niveau als ultimo 2019.

In 2020 zullen stappen worden genomen om de opbouw van de voorziening groot onderhoud te wijzigen op basis van te verwachten definitieve regelgeving ten aanzien van verwerking van de groot onderhoudskosten in de jaarverslaggeving voor het onderwijs. Op basis van de huidige groot onderhoudsplanning en voortzetting van de jaarlijkse dotatie van EUR 250.000, zullen er in 2030 onvoldoende middelen beschikbaar zijn voor het uitvoeren van het groot onderhoud volgens de gemaakte planning. Echter gezien de leeftijd van de schoolgebouwen, in Rijswijk bijna 60 jaar en in Rotterdam bijna 40 jaar, zal een beroep gedaan worden voor middelen voor renovatie bij de betreffende gemeentes. Voor Rotterdam staat het pand op de lijst met aandachtspanden van de gemeente en wordt renovatie van het schoolgebouw meegenomen in het plan voor voortgezet onderwijs in Rotterdam Noord dat op dit moment wordt opgesteld in overleg tussen schoolbesturen en gemeente Rotterdam.

B. Overige rapportages

B.1 Rapportage aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem

De administratieve organisatie en de daarin opgenomen maatregelen van interne beheersing van de GSR zijn zodanig ingericht dat de jaarrekening een juist beeld geeft van de financiële situatie van de GSR en de risico's op onrechtmatigheden en fraude zijn beheerst.

In 2017 is een procuratieregeling vastgesteld met daarin opgenomen de afspraken ten aanzien van het inkoop- en aanbestedingsbeleid. De introductie van het elektronisch systeem voor goedkeuring van facturen en betaalopdrachten via het administratiekantoor geeft meer transparantie in het toepassen van de procuratieregels. Het risico op onrechtmatigheden en fraude wordt hierdoor verkleind. In 2019 is deze regeling aangepast op basis van de wijziging van de schoolleiding structuur.

Het treasurystatuut is erop gericht om de risico's bij belenen en beleggen te beheersen. Het treasurystatuut is in 2013, 2017 en 2019 aangepast aan de actuele regelgeving. In 2019 is geen sprake geweest van beleggingen of het aangaan van langdurige leningen. Gezien de huidige situatie op de financiële markten bieden beleggingen (nog) maar zeer beperkt hogere rendementen dan ontvangen wordt aan spaarrente. Daarnaast zijn er meer risico's aan verbonden. Wel is vanuit risicospreidingsoogpunt in het verleden gekozen voor het spreiden van spaargeld over twee banken. Bij begroting en jaarrekening wordt een risico-analyse opgesteld en door de bestuurder besproken met de auditcommissie van de raad van toezicht. Deze risico-analyse is bij de begroting 2020 uitgebreid.

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 JUN 2020

astrium
onderwijsaccountants b.v.

31

en voorzien van maatregelen en inschatting van de hoogte van de financiële risico's voor begrotingsjaar en termijn van meerjarenbegroting. Bij bespreking van de Jaarrekening wordt deze geactualiseerd. In de volgende paragraaf wordt van deze risico-analyse een samenvatting gegeven.

In 2020 zal een fraude- en corruptierisico-analyse worden opgesteld en daarna opgenomen in de P&C-cyclus.

Voor het opvangen van personele risico's zijn verschillende maatregelen genomen. De vereniging is per 1 januari 2015 teruggegaan naar het publieke bestel voor overdragen van het risico WGA. In de meerjarenbegroting wordt rekening gehouden met verhoging van de WGA-premie op basis van het aantal uitgestroomde medewerkers met een WIA-uitkering. Voor vervanging langdurig zieken wordt aan het einde van elk kalenderjaar een voorziening gevormd. Daarnaast zijn in de begroting middelen gereserveerd voor ziektevervangings- en de kosten voor het collectieve en individuele deel van de WW-uitkeringen.

Voor overige personele risico's is er een beperkte financiële buffer in het eigen vermogen.

Een zorg is dat de jaarlijkse kosten voor ziektevervangings fors hoger zijn dan het daarvoor in de begroting gereserveerde bedrag. In 2016 werd dit als een incident gezien, in 2017 bleken de kosten nog wel hoger dan begroot, maar wel veel lager dan in 2016. In 2018 was het bedrag weer fors hoger dan begroot en in 2019 nog hoger. In de begroting 2020 en de meerjarenbegroting 2020-2024 is rekening gehouden met een verhoging van de reservering voor de kosten van ziektevervangings. Voor 2021 zal dit bedrag verder omhoog moeten, aangezien de gemiddelde kosten voor ziektevervangings in de jaren 2016-2019 EUR 85.000 hoger liggen dan begroot in 2020.

Daarnaast is in 2019 een gekwalificeerde P&O-medewerker aangenomen, die is gestart met ontwikkeling van nieuw HRM-beleid en wordt in samenwerking met VOION gewerkt aan het terugdringen van het ziekteverzuim. Hiervoor heeft zij ook in overleg met de raad van toezicht een tijdelijke contractuitbreiding gekregen.

Bij beëindiging van arbeidsovereenkomsten worden geen ontslaguitkeringen betaald, anders dan de wettelijk verplichte transitievergoeding.

Vanuit het oogpunt van risicobeheersing wordt jaarlijks een meerjarenbegroting voor vijf jaar opgesteld, gekoppeld aan de jaarbegroting met een meerjarenonderhoudsbegroting, een meerjarenliquiditeitsbegroting en een meerjareninvesteringsbegroting. Hierbij worden ook scenario's gemaakt gebaseerd op verschillen in instroom nieuwe leerlingen.

B.2 Het interne risicobeheersings- en controlesysteem

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van mogelijke risico's voor de GSR, de impact hiervan, de kans en genomen beheersingsmaatregelen. Een algemene beheersingsmaatregel is het behouden van een gezond weerstandsvermogen en voldoende liquide middelen. De ondergrens voor het weerstandsvermogen is volgens de Onderwijsinspectie 0,05, het huidige weerstandsvermogen is 0,19 en dat blijft ook zo in de meerjarenbalans. Het bestuur gaat uit van een ondergrens van 0,10. De commissie Don heeft indertijd aangegeven dat de minimale benodigde liquiditeiten of rekening courant gelijk zouden moeten zijn aan 10% van de rijksbijdrage en de voorzieningen.

Risico	Impact	Kans	Beheersingsmaatregel	Evaluatie 2019
Risico's t.a.v. baten				
Teruglopen instroom brugklas	Aanzienlijk: €4.000 dekking vaste kosten per	Hoog:	Personele aandacht voor positionering, werving en P&R	Instroom leerlingen augustus 2019 was met 267, 13 hoger dan in de prognose

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 JUN 2020

astrium

 onderwijsaccountants b.v.

32

	leerling.(bij 4 jaar instroom 220, extra taakstelling 2021 € 80.000 tot € 540.000 2024		Voorzichtigheidsprincipe: Meerjarenprognose op basis gemiddelde instroom vier jaar. Daarnaast uitwerken van afwijkende scenario's. Verbeterplan Rijswijk gestart in 2019	meegenomen. Aanmeldingen brugklas 2020-2021 zijn tot nu toe met 217, 40 lager dan de prognose
Aansluiting tussen ontwikkeling loonkosten en personele bekostiging	Aanzienlijk: personele kosten 78% van totale kosten. 1% afwijking extra kosten €75.000	Laag	Monitoren in begroting en eventuele bijstelling begroting halverwege het kalenderjaar. Voorzichtigheidsprincipe hanteren in begroting, volgen van verwachting VO-raad voor ontwikkeling bekostiging.	In de begroting van 2019 is er vanuit gegaan dat de CAO-stijging in juni 2019 bekostigd moest worden vanuit de bij de begroting bekend zijnde bekostiging. In 2019 is gebleken dat de volledige loon- en premiestijging is gecompenseerd. Dit was een meevaller, waardoor een deel van extra kosten ziektevervangings zijn gedekt. Het voorzichtigheidsprincipe voorkomt dat te positief ingeschatte bekostiging zorgt voor tegenvallers in de exploitatie.
Vereenvoudiging bekostiging	Aanzienlijk: schatting naar verwachting 3,6% bekostiging € 350.000 lager op jaarbasis stapsgewijze invoering vanaf 2021 tot 2025	Hoog: Status: Wetgeving ligt bij de tweede Kamer.	Bestemmingsreserve van EUR 100.000 gevormd voor mogelijke transitiekosten. Stapsgewijze invoering vanaf 2021 in vijf jaar, geeft mogelijkheid voor het maken van stapsgewijs transitieplan. Lobby gevoerd bij VO-raad, Ministerie en Tweede Kamer	Zie toelichting laatste alinea onderdeel A van de continuïteitsparagraaf
Subsidie onderwijs-ontwikkeling gemeente Rotterdam nog niet zeker vanaf 2021-2022	Beperkt: In meerjarenbegroting vanaf 2021-2022 verlaagd naar € 40.000 op jaarbasis begroot	Beperkt	Lager bedrag begroot dan huidige ontvangsten: € 40.000. Relatie met gemeente goed onderhouden.	
Risico	Impact	Kans	Beheersingsmaatregel	Evaluatie 2019
Operationele risico's				
Terug lopen kwaliteit onderwijs	Gemiddeld	Laag	Blijvend monitoren ontwikkeling kwaliteitsindicatoren en tijdig bijsturen	

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 JUN 2020

 onderwijssaccountants b.v.

33

Ontwikkeling kosten leermiddelen	Beperkt € 40.000 tot € 60.000 op Jaarbasis	Aanzienlijk	Gezamenlijke aanbesteding meerdere scholen	De aanbesteding voor 2019-2020 loopt nog. Wel lijkt de samenwerking een goede onderhandelingspositie te geven in de markt.
Personele risico's: <ul style="list-style-type: none"> - WGA - WW-uitkeringen - Langdurig ziekteverzuim - Ontbinding arbeidsovereenkomsten - Invoering flex-onderwijs 	Aanzienlijk (ziekteverzuim) € 85.000 op jaarbasis van budget voor 2020 en risico's voor kwaliteit van onderwijs	Hoog	WGA risico overgedragen aan UWV, premie zal wel weer oplopen door uitstroom naar WIA. Voorziening opgenomen voor vervanging langdurig zieken. extra inzet op ondersteuning docenten door aanstelling afdelingsleider. Aannname gekwalificeerde P&O-er en ontwikkeling en Implementatie van nieuw HRM en ziekteverzuimbeleid In begroting bedrag gereserveerd voor WW en ziekteverzuim Weerstandsvermogen op peil houden t.a.v. Invoering flex-onderwijs, Inzet op verzoek van Instrument voor stressbeheersing en Inzet	Kosten WGA-rijsico en WW-rijsico zijn in 2019 in lijn met begroting. In 2020 zijn ze iets hoger dan begroot, vanaf 2021 zullen ze iets meer toenemen dan meegenomen in meerjarenbegroting. De kosten voor ziekteverzuim zijn hoger dan begroot.
Huisvestingsrisico's				
Schoolgebouw Rijswijk te klein	Aanzienlijk:	Laag:110% capaciteit ligt rond 185 leerlingen, gezien instroom 2020-2021 voorlopig voldoende ruimte	Betrokkenheid tonen bij huisvestingsbeleid gemeente Rijswijk	
Schoolgebouw Rijswijk voldoet niet qua duurzaamheid	Beperkt: gebouw is 60 jaar oud, renovatiemidelen verwacht van gemeente	Hoog: Op de middellange termijn	Betrokkenheid tonen bij huisvestingsbeleid gemeente Rijswijk Er wordt gewerkt aan meerjarenhuisvestingsbeleid	In 2019 verwarmingsketels vervangen voor energiezuinigere ketels
Schoolgebouw Rijswijk voldoet niet qua onderwijsseisen	Beperkt:	Beperkt: Op dit moment geen knelpunten	Wensen inventariseren per begrotingsronde en waar nodig inplannen in meerjareninvesterings-/onderhoudsbegroting	Renovatie in 2019 uitgevoerd van hal/aula/BINAS-lokaal

Risico	Impact	Kans	Beheersingsmaatregel	Evaluatie 2019
Schoolgebouw Rotterdam te klein	Aanzienlijk:	Laag: 110% van de capaciteit ligt rond de 1300 leerlingen. Huidig aantal 1130 leerlingen. Gezien instroom 2020-2021 voorlopig grens nog niet bereikt	Gesprek met gemeente over maximaal aantal leerlingen. Onderzoek roostertechnisch wat wenselijk maximaal aantal is.	In plannen voor onderwijshuisvesting VO op Noord gemeente Rotterdam is maximum aantal leerlingen per gebouw een bespreekpunt.
Schoolgebouw Rotterdam voldoet niet qua duurzaamheid	Beperkt: Gemeente heeft pand geplaatst op lijst voor renovatie komende periode	Aanzienlijk:	Intensieve gesprekken gevoerd met de gemeente. Meerdere aanvragen gedaan. In gesprek blijven met gemeente Na toekenning budget, renovatieplan maken	In 2020 bericht ontvangen dat pand is geplaatst op de lijst voor renovatie komende periode
Schoolgebouw Rotterdam voldoet niet qua onderwijselen	Beperkt:	Beperkt:	Knelpunt op dit moment door centrering kernlessen op de dag voor praktijklokalen en gymlokalen. Roostertechnisch wordt gezocht naar oplossingen Wensen inventariseren per begrotingsronde en waar nodig inplannen in meerjareninvesterings/onderhoudsbegroting.	

B3. Rapportage toezichthoudend orgaan.

In deze rapportage geeft het toezichthoudend orgaan aan op welke wijze zij het bestuur ondersteunt en/of adviseert over de beleidsvraagstukken en de financiële problematiek. Het volledige verslag van de Raad van Toezicht is terug te vinden vanaf pagina 2

De Raad van Toezicht (RvT) houdt vanuit haar rol toezicht op het College van Bestuur (CvB).

De RvT heeft in 2019 een eigen visie op governance geformuleerd. In de visie van de RvT is het toezicht van de RvT geoperationaliseerd in een zogenoemd zandlopermodel met 4 pijlers: identiteit, kwaliteit in de breedste zin van het woord, financiën en remuneratie. De 4 pijlers worden vormgegeven in de 4 commissies van de RvT: audit, identiteit, onderwijskwaliteit en HRM, remuneratie.

De onderwerpen die besproken worden in de RvT worden voorbereid door de commissies in veel gevallen in samenspraak met de bestuurder. Voor onderwijs wordt hierbij de directeur onderwijs betrokken en op het gebied van financiën de manager bedrijfsvoering. In zowel de gezamenlijke vergaderingen als in de commissies ondersteunt en adviseert de RvT de bestuurder.

Identiteit

Ten aanzien van de identiteit heeft in 2019 het proces van het oprichten van een nieuwe vereniging de aandacht gevraagd van RvT en bestuurder. In 2019 is een vereniging opgericht, als rechtspersoon van de GSR, die het mogelijk maakt dat alle ouders en verzorgers met kinderen op school lid kunnen worden van de schoolvereniging.

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 JUN 2020

astrium 35
onderwijsaccountants b.v.

In het kader van zijn toezichthoudende taak is in 2019 door de Identiteitscommissie samen met de bestuurder een start gemaakt met de ontwikkeling van een toezichtkader voor de identiteit om zo meer zicht te krijgen op hoe de school de formele identiteit vormgeeft, hoe de identiteit wordt beleefd en hoe deze elementen zich ontwikkelen (monitoring).

Onderwijskwaliteit en HRM

Ten aanzien van de onderwijskwaliteit is de RvT op regelmatige basis door de bestuurder en schoolleiding geïnformeerd over onderwijsontwikkelingen binnen de school. Belangrijk onderwerp van gesprek was het oordeel van de onderwijsinspectie. Hierbij stonden de vragen centraal hoe gezorgd wordt voor een verbetering van de kwaliteitscultuur en voor het verhogen van de kwaliteit van het didactisch handelen van docenten. De bestuurder heeft gericht diverse interventies gepleegd die een positieve ontwikkeling op gang hebben gebracht. Over de uitvoering van het plan van aanpak rapporteert de bestuurder op regelmatige basis aan de RvT. Er is tevens besloten om een structurele kwaliteitsaudit uit te voeren (alternerend met het vierjaarlijkse onderzoek van de inspectie).

De onderwijscommissie heeft verdiepende gesprekken met bestuurder en schoolleiding gevoerd om te komen tot een meer kwalitatieve monitoring van de onderwijskwaliteit vanuit de vraag: hoe houdt de school zicht op de onderwijskwaliteit, in het bijzonder de pedagogische en didactische kwaliteit? De concrete uitwerking van kwaliteitsindicatoren voor de GSR-onderwijskwaliteitsmonitor wordt in 2020 verwacht.

De RvT en de bestuurder hebben gesproken over een eerste conceptdocument voor het strategisch personeelsbeleid (personeelsontwikkeling, leiderschapsontwikkeling, pedagogische en didactische professionalisering en het benoemingsbeleid). In relatie tot het ontwikkelen van de kwaliteitsindicatoren is ook gesproken over hoe dit een plek gaat krijgen in het professionele gesprek met medewerkers van de GSR (de gesprekscyclus).

Financiën

De auditcommissie is gedurende het jaar op adequate wijze door het CvB geïnformeerd over de wijzigingen ten opzichte van de begroting.

De auditcommissie heeft bijzondere aandacht besteed aan het zekteverzuim, mede gezien de budgetoverschrijdingen die hiermee gepaard gaan. Er is inzet op terugdringen van deze kosten door de ontwikkeling van strategisch HRM beleid en het tijdelijk verhogen van de uren van de P&O-adviseur.

De auditcommissie heeft de bestuurder geadviseerd om het risicomanagement te intensiveren. Gezamenlijk is gewerkt aan de oplevering van het risico control framework. Onder B2 is een samenvatting van dit framework weergegeven. Specifieke aandacht blijft voor de toestroom van het aantal nieuwe leerlingen en de impact daarvan op de financiële balans van de school. Anderzijds is er zorg over de aangekondigde wetgeving voor vereenvoudiging van de bekostigingsnormen, die naar verwachting een negatief effect heeft voor de GSR van 3,6%. De ontwikkeling van de leerlingaantallen en de wetgeving wordt dan ook nauwgezet gevolgd en waar mogelijk adviseert de auditcommissie om te anticiperen op deze ontwikkelingen.

De bestuurder heeft intensief overleg gevoerd met de gemeente Rotterdam gezien de noodzaak van middelen voor renovatie van het gebouw. De auditcommissie en de Raad van Toezicht zijn betrokken geweest bij de afweging van verschillende mogelijkheden van financiering. Dit is in overeenstemming met de afweging van de Raad van Toezicht en de Gemeenteraad van Rotterdam. Dit is in overeenstemming met de afweging van de Raad van Toezicht en de Gemeenteraad van Rotterdam. Dit is in overeenstemming met de afweging van de Raad van Toezicht en de Gemeenteraad van Rotterdam.

De auditcommissie heeft in nauwe samenwerking met CvB gewerkt aan het aanscherpen en verder verbeteren van het financieel sturingsmodel. De afgelopen jaren is in samenwerking met de accountant een stappenplan ontwikkeld in het verder professionaliseren van het financiële beleid, met een verdere focus op diverse financiële en niet financiële aspecten.

Doelmatigheid

Als RvT toetsen wij de relatie tussen de Ingezette middelen en de (onderwijs)opbrengsten die met de Ingezette middelen worden behaald. Een causale relatie tussen inzet van financiële middelen en onderwijsopbrengsten is lastig aan te tonen. Met de nieuwe bestuurder zoekt de RvT naar benchmark met vergelijkbare scholen (qua denominatie en qua omvang).

Als RvT hebben we in 2019 invulling aan onze toetsing op doelmatigheid gegeven door:

- periodieke gesprekken met de bestuurder (vergaderingen Raad van Toezicht, auditcommissie, identiteitscommissie, onderwijscommissie en het periodieke overleg van de voorzitter en vicevoorzitter van de Raad van Toezicht met de bestuurder);
- tweemaal een gesprek met de Medezeggenschapsraad;
- de financiële meerjarenbegroting en achterliggende onderbouwingen te beoordelen en goed te keuren;
- de bevindingen en rapportages (managementletter) bespreken met de uitvoerende accountant;
- de financiële performance (uitputting versus begroting) te monitoren aan de hand van de door de bestuurder geleverde managementrapportages (per kwartaal). Hierbij wordt gebruik gemaakt van een 'ruit-model', waardoor in een overzicht helder is hoe de stand van zaken is;
- het monitoren van de instroom van leerlingen in de brugklassen en het stimuleren van maatregelen om deze instroom voor de toekomst te garanderen;
- het monitoren van de PDCA cyclus en risico control framework;
- het monitoren van de onderwijsopbrengsten aan de hand van rapportages van de bestuurder;
- het monitoren van de mate van tevredenheid van ouders/verzorgers en leerlingen aan de hand van rapportages van de bestuurder;
- actief betrokken bij de collegiale bestuurlijke visitatie van de bestuurder (januari 2018) en het later bespreken van het visitatierapport met de bestuurder;
- kennisontwikkeling (scholing) door scholingsactiviteit (avond en morgen in juni 2019) en deelname aan scholingsactiviteiten van VTOI-NVTK.

C. Doelmatigheid

De Onderwijsraad heeft in 2019 een advies uitgebracht over de manier waarop de overheid het onderwijs bekostigt. De raad beveelt aan om te blijven werken met de lumpsumbekostiging. Dat doet recht aan twee belangrijke principes van het Nederlandse onderwijsstelsel, namelijk de autonomie van de instellingen en stabiele bekostiging. Bij autonomie hoort ook verantwoording inzicht in de doelmatigheid van het financieel beleid van de instelling.

In de financiële verantwoordingscyclus wordt op dit moment gebruik gemaakt van een aantal indicatoren gericht op het beoordelen van de financiële gezondheid van de organisatie. Dit zijn de indicatoren solvabiliteit, liquiditeit, huisvestingsratio, weerstandsvermogen en rentabiliteit. Zoals toegelicht aan het begin van dit hoofdstuk.

Het bestuur en de MR van de GSR hebben in 2018 afspraken gemaakt om ten aanzien van de doelmatigheid deze verantwoording uit te breiden met een aantal doelmatigheidsindicatoren. Er is

Jaarlijks een evaluatie, waarin het bestuur inzicht geeft in deze indicatoren. In de begroting voor het komende kalenderjaar en in het formatieplan voor het komende schooljaar wordt ingegaan op de gewenste richting voor de indicatoren voor het komende jaar. Bij elke wordt gewerkt vanuit het perspectief van ontwikkelingslijnen voor de toekomst.

De evaluatie is gekoppeld aan de bespreking van de conceptbegroting en het concept formatieplan met de betreffende commissie van de MR en de hele MR. In de bespreking van de conceptdocumenten wordt ingegaan op de ontwikkeling van de indicatoren en worden oorzaken aangegeven van verandering van de indicatoren en kan ingegaan worden op te maken keuzes om de ontwikkeling te beïnvloeden. Waar mogelijk worden indicatoren vergeleken met de benchmark.

De volgende doelmatigheidsindicatoren zijn vastgesteld:

1. Percentage personele lasten t.o.v. totale lasten (stuurgetal richting 80%)
2. Verhouding formatie OOP-functies, OP-functies en DIR-functies (informatief)
3. Verhoudingsindicatoren aansturende functies versus overige functies (totaal richting dalend, aansturing, stijgend richting docenten)
4. Indicator inzet formatie OP: verdeling taken en contacttijd binnen OP (stuurgetal richting 24,4%)
5. Aantal leerlingen per fte OP (richting in begroting dalend)
6. Man/vrouw-vertegenwoordiging (informatief)
7. Verhouding opslagfactor ten opzichte van contacttijd (stuurgetal 68%)
8. Groepsgrootte (informatief)

De meeste indicatoren krijgen een plek in het formatieplan, omdat deze vooral te maken hebben met de planning van de personele inzet.

De eerste indicator percentage personele lasten t.o.v. totale lasten komt terug in de kerncijfers op de eerste pagina van dit hoofdstuk. Dit percentage was in de begroting 2019 78,4% (2018: 76,2%) en in de realisatie 2019 79,0% (2018: 78%). Dat dit percentage hoger ligt wordt veroorzaakt door het feit dat de personele lasten meer zijn gestegen dan de overige lasten als gevolg van de cao-stijging, stijging pensioenpremielasten en door meer uitgaven dan begroot voor o.a. ziektevervangings. De richting die is afgesproken voor deze indicator is stijgend naar 80%.

De verhouding van het aantal mannen en vrouwen, komt ook terug in de kerncijfers. 1 oktober 2019 waren er 80 vrouwen in loondienst en 76 mannen. In fte was het 47,5 fte man en 64,5 fte vrouwen.

D. Gevolgen coronacrisis na balansdatum

De gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling van de Jaarrekening 2019 zijn gebaseerd op de continue toetsveronderstelling van de GSR. Echter in de regio Wuhan in China startte in december 2019 een uitbraak van het COVID-19 virus. Medio februari 2020 is dit virus in heel Europa (waaronder ook Nederland) doorgedrongen. Om het virus zo goed mogelijk te bestrijden heeft het Kabinet maatregelen getroffen, waaronder het verbieden van bijeenkomsten van (grote) groepen mensen, diverse reisverboden en de sluiting van eet- en drinkgelegenheden en sport- en fitnessclubs, scholen en kinderdagverblijven tot in ieder geval 28 april 2020. Vergaande maatregelen zijn op dit moment niet uitgesloten. Dit heeft een aanzienlijke impact op de economie en werkgelegenheid in zowel binnenland als het buitenland. De uiteindelijke gevolgen hiervan zijn op dit moment nog niet te overzien.

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 JUN 2020

 38
astrium
onderwijsaccountants b.v.

Ook voor de GSR heeft de uitbraak van het COVID-19 virus, op het moment van het opmaken van de jaarrekening, directe organisatorische gevolgen c.q. onzekerheden. Deze organisatorische gevolgen c.q. onzekerheden bestaan uit:

- a. Sluiting van het schoolgebouw voor lessen met ingang 16 maart 2020, het onderwijs vindt sinds die tijd op afstand plaats. De opstart daarvan is goed verlopen en de reacties van ouders en leerlingen zijn over het algemeen positief. De ICT-voorzieningen en software hiervoor waren aanwezig en zijn in korte tijd verder ingericht en docenten konden er met korte instructie en waar nodig ondersteuning op afstand mee aan de slag.
- b. Mogelijk kan 2 Juni 2020 weer gestart worden met lessen voor een gedeelte van de leerlingen. Onzeker is op welke termijn weer op normale wijze les gegeven kan gaan worden in het schoolgebouw. Er worden verschillende mogelijke scenario's ontwikkeld, t.a.v. tijdstip en wijze van opstart van onderwijs op locatie.
- c. Bij heropening van het schoolgebouw ontstaat waarschijnlijk een combinatie van onderwijs op school en afstandsonderwijs. Dit zal organisatorisch ingewikkelder zijn dan de situatie van volledig onderwijs op afstand. Onzeker is hoeveel leerlingen in het gebouw gehuisvest kunnen worden en welke aanvullende maatregelen nodig zijn. Mogelijk zijn in het gebouw aanpassingen nodig in inrichting, toepassen van schermen en extra schoonmaak. Daarnaast zal het niet kunnen inzetten op school van personeel in risicogroepen, knelpunten in de bezetting kunnen geven.
- d. Er kan een uitbraak komen van het Coronavirus met een hoog ziekteverzuim onder personeel tot gevolg. Bij ernstige coronaklachten, kan sprake zijn van zeer langdurig ziekteverzuim. Door beide oorzaken kunnen knelpunten ontstaan in de personele bezetting, met hogere kosten voor ziektevervangende en/of uitval van lessen.
- e. Bij langere periode van afstandsonderwijs, is er behoefte aan investeringen in aanvullende onderwijskundige software
- f. Als langere tijd gevraagd gaat worden om 1,5 meter afstand houden in het onderwijs, is meer onderwijsruimte nodig. Dit zal echter een verantwoordelijkheid zijn van de gemeentelijke overheid.
- g. Het annuleren van de educatieve reizen in mei 2020, mogelijk worden ze uitgesteld naar oktober 2020. Voor de annuleringskosten van de reizen is wel een reserve opgebouwd.
- h. Risico op overstap van nieuwe brugklasleerlingen of huidige leerlingen, die met het openbaar vervoer naar de GSR moeten reizen, naar een school dichtbij huis voor 1 oktober 2020 (teldatum financiering). Hierdoor kan het aantal leerlingen volgend jaar afnemen.

Naast de bovenstaande organisatorische gevolgen heeft dit direct dan wel indirect ook financiële gevolgen c.q. onzekerheden voor de vereniging. Voor het boekjaar 2019 zijn er geen directe gevolgen van toepassing. Echter vanaf het boekjaar 2020 kunnen de volgende financiële gevolgen van toepassing zijn, voor zover wij kunnen overzien op het moment van het opmaken van de jaarrekening:

- a. ontwikkeling baten; mogelijk korting gemeentelijke subsidie Rotterdam, de gemeente heeft hiervoor een waarschuwing afgegeven. Inschatting dat het deel dat niet als voorschot is uitgekeerd, niet meer wordt uitbetaald (EUR 25.000). Risico op afname bekostiging voor 2021, bij overstap van leerlingen naar een school dichtbij huis. Daarnaast door hoge uitgaven overheid voor Coronacrisis, mogelijk bezuiniging op onderwijsbekostiging op de langere termijn.

- b. ontwikkeling lasten; schatting verhoging kosten ziektevervanging in 2020 en dotatie voor langdurig zieken EUR 125.000, EUR 15.000 voor extra schoonmaak, EUR 10.000 voor onderwijskundige software.
- c. ontwikkeling liquiditeit; bij een werkelijk extra tekort op de begroting van EUR 175.000, als baten en lasten zich ontwikkelen volgens deze schatting, daalt de liquiditeit ultimo 2020 naar 1,7 (ultimo 2019 1,8)
- d. Volgens de huidige meerjarenbegroting inclusief extra tekort van EUR 175.000 daalt de liquiditeit in 2024 naar 1,5 en het weerstandsvermogen van 17% ultimo 2019 naar 13% ultimo 2024. De liquiditeit en het weerstandsvermogen blijven hiermee boven de signaleringsgrens van respectievelijk 0,75 en 10%.

De uitbraak van het COVID-19 virus heeft geen (significante) invloed op de cijfers over het boekjaar 2019. Het college van bestuur heeft passende maatregelen genomen c.q. zorgt ervoor dat passende maatregelen worden genomen om de continuïteit van de bedrijfsactiviteiten te waarborgen. Het college van bestuur acht een duurzame voortzetting van de bedrijfsactiviteiten derhalve niet onmogelijk. De jaarrekening is dan ook opgemaakt uitgaande van de veronderstelling van continuïteit van de vereniging.

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 JUN 2020

astrium^{4G}
onderwijsaccountants b.v.

Begroting 2020

De begrotingscijfers voor het jaar 2020 zijn als volgt vastgesteld door de bestuurder en goedgekeurd door de Raad van Toezicht:

	Begroting 2020	Begroting 2019	Exploitatie 2018
Baten			
Rijksbijdrage	€ 10.833.457	€ 10.346.466	€ 10.310.478
Overige overheidsbijdragen	€ 78.870	€ 62.939	€ 99.069
Overige opbrengsten	<u>€ 245.970</u>	<u>€ 225.605</u>	<u>€ 276.677</u>
Som van de baten	€ 11.158.297	€ 10.635.010	€ 10.686.224
Lasten			
Personele lasten	€ 8.842.116	€ 8.389.795	€ 8.434.394
Afschrijvingen	€ 299.658	€ 296.947	€ 294.024
Huisvestingslasten	€ 582.510	€ 579.000	€ 586.539
Overige lasten	<u>€ 1.469.797</u>	<u>€ 1.429.932</u>	<u>€ 1.491.514</u>
Som van de lasten	<u>€ 11.194.080</u>	<u>€ 10.695.674</u>	<u>€ 10.806.470</u>
Resultaat voor financiële baten en lasten	€ 35.783-	€ 60.664-	€ 120.246-
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	<u>€ 2.927</u>	<u>€ 13.553</u>	<u>€ 15.614</u>
Saldo exploitatie	<u>€ 32.857-</u>	<u>€ 47.110-</u>	<u>€ 104.632-</u>
Dekking bestemmingsreserve's	€ 32.857	€ 47.110	
Resterend saldo exploitatie	<u>€ 0</u>	<u>€ 0-</u>	

Tot slot

Als bestuurder ben ik trots en blij met de behaalde (onderwijs)resultaten in 2019. Er wordt dagelijks, onder Gods Zegen, door medewerkers, leerlingen en ouders/verzorgers hard gewerkt en worden mooie resultaten geboekt. Het is fijn om te merken dat leerlingen en de ouders/verzorgers de GSR als een veilige en christelijke school ervaren.

Hoewel er sprake is van een financieel gezonde situatie, zal de bedrijfsvoering de komende jaren aandacht vragen. In dit jaar verslag worden enkele risico's benoemd. Van belang is dat het leerlingenaantal weer terugkomt op het niveau van voorgaande jaren.

De GSR is een ontwikkelingsgerichte school en heeft de ambitie om elke dag een 'beetje beter' te worden. Deze ambitie herken ik bij de docenten en het ondersteunend personeel, bij de afdelingsleiders en bij de directie. Dit bestuursverslag zal de laatste zijn van mijn hand. In augustus 2020 neem ik afscheid als bestuurder van de GSR. Ik ben trots en dankbaar dat ik vanaf 2008 als eindverantwoordelijke leiding heb mogen geven aan deze mooie, eigentijdse school voor en door christenen.

Rotterdam, 15 juni 2020

C.A. Klapwijk MSc,
bestuurder GSR

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 JUN 2020

astrium 42
onderwijsaccountants b.v.

GRONDSLAGEN

Algemeen

Juridische vorm en voornaamste activiteiten

De rechtspersoonlijkheid van de GSR is een verenigingsvorm. De vereniging is opgericht in 1956 te Rotterdam en is in 1971 verder gegaan als Vereniging voor Gereformeerd Voortgezet Onderwijs voor Westelijk Nederland. In 1958 ging de eerste klas van start van het Gereformeerd Lyceum in Rotterdam. Twee jaar daarvoor was al de Gereformeerde Mulo te Rotterdam begonnen. Beide scholen gingen bij de komst van de Mammoetwet (1968) samen op in de Gereformeerde Scholengemeenschap Rotterdam. Sinds 1960 bestond in Rijswijk de Gereformeerde Mulo. Beide scholen fuseerden in 1994 tot de huidige Gereformeerde Scholengemeenschap Randstad (GSR). De vereniging staat geregistreerd onder KvK-nummer 40341066 en is gevestigd op het adres van de Gereformeerde Scholengemeenschap Randstad, Valenciadreef 15, 3067 WL te Rotterdam. De GSR is nu een brede scholengemeenschap voor voortgezet onderwijs. Dat betekent dat er onderwijs wordt aangeboden op de niveaus van vmbo (basisberoepsgerichte, kaderberoepsgerichte en theoretische leerweg), havo en vwo (atheneum/gymnasium).

Treasurystatuut

De GSR heeft sinds 10 juni 2003 een treasurystatuut, waarin de bepalingen zijn opgenomen inzake het belenen en beleggen door de GSR. Op 19 december 2013 is dit treasurystatuut herzien. Op basis van nieuwe regelgeving is het treasurystatuut gewijzigd en op respectievelijk 29 mei 2017 en 3 juni 2019 zijn de wijzigingen in het treasurystatuut door de Raad van Toezicht goedgekeurd en door het College van Bestuur vastgesteld.

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld volgens de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. In deze regeling is bepaald dat de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (in het bijzonder RJ 660 Onderwijsinstellingen) van toepassing zijn en met inachtneming van de daarin aangeduide uitzonderingen.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaat-bepaling zijn gebaseerd op historische kosten.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Voor zover niet anders is vermeld wordt een actief in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de organisatie zullen toevloeden en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans als een transactie (met betrekking tot het actief of de verplichting) niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. Verder wordt een actief of een verplichting niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip dat niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 JUN 2020

 Pagina 43
onderwijsaccountants b.v.

Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de organisatie. Alle financiële informatie wordt in hele euro's opgenomen.

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft. Bij de voorzieningen is aangegeven welke veronderstellingen de basis vormen voor de getroffen voorzieningen.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van een verslaggevingsperiode van een kalenderjaar, dat is geëindigd op 31 december 2019.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten investeringen in aandelen en obligaties, handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, afgeleide financiële instrumenten (derivaten), handelsschulden en overige te betalen posten. In de jaarrekening zijn de volgende categorieën financiële instrumenten opgenomen: vorderingen, liquide middelen en kortlopende schulden.

GSR maakt geen gebruik van financiële derivaten.

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien echter financiële instrumenten bij de vervolgwaardering worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de staat van baten en lasten, worden direct toerekenbare transactiekosten direct verwerkt in de staat van baten en lasten. Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Voor de grondslagen van de financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost.

Bijzondere waardeverminderingen financiële instrumenten

Een bijzonder waardeverminderingverlies met betrekking tot een tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd financieel actief wordt berekend als het verschil tussen de boekwaarde en de contante waarde van de verwachte toekomstige kasstromen, gedisconteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rente van het actief. Verliezen worden opgenomen in de staat van baten en lasten.

Een financieel actief dat niet wordt gewaardeerd tegen (1) reële waarde met waarde wijzigingen in de staat van baten en lasten of (2) geamortiseerde kostprijs of lagere marktwaarde, wordt op iedere verslagdatum beoordeeld om te bepalen of er objectieve aanwijzingen bestaan dat het actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Een financieel actief wordt geacht onderhevig te zijn aan een bijzondere waardevermindering indien er objectieve aanwijzingen zijn dat na de eerste opname van het actief zich een gebeurtenis heeft voorgedaan die een negatief effect heeft gehad op de verwachte toekomstige kasstromen van dat actief en waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt.

Objectieve aanwijzingen dat financiële activa onderhevig zijn aan een bijzondere waardevermindering omvatten het niet nakomen van betalingsverplichtingen en achterstallige betaling door een debiteur, herstructurering van een aan de organisatie toekomend bedrag onder voorwaarden die de organisatie anders niet zou hebben overwogen, aanwijzingen dat een debiteur of emittent failliet zal gaan, en het verdwijnen van een actieve markt voor een bepaald effect.

Aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen van vorderingen en beleggingen die door de onderneming worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs worden zowel op het niveau van specifieke activa als op collectief niveau in aanmerking genomen. Van afzonderlijk belangrijke vorderingen wordt beoordeeld of deze individueel onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering en van afzonderlijk niet belangrijke vorderingen wordt collectief beoordeeld of deze onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering, dit door samenvoeging van vorderingen en beleggingen met vergelijkbare risicokenmerken.

Bij de beoordeling van de collectieve waardevermindering gebruikt de vereniging historische trends met betrekking tot de waarschijnlijkheid van het niet nakomen van betalingsverplichtingen, het tijdsbestek waarbinnen incassering plaatsvindt en de hoogte van gemaakte verliezen. De uitkomsten worden bijgesteld als de verenigingsleiding van oordeel is dat de huidige economische en kredietomstandigheden zodanig zijn dat het waarschijnlijk is dat de daadwerkelijke verliezen hoger dan wel lager zullen zijn dan historische trends suggereren.

Een bijzonder waardeverminderingverlies met betrekking tot een tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd financieel actief wordt berekend als het verschil tussen de boekwaarde en de contante waarde van de verwachte toekomstige kasstromen, gediscoteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rente van het actief.

Verliezen worden opgenomen in de staat van baten en lasten.

Als in een latere periode de waarde van het actief, onderhevig aan een bijzondere waardevermindering, stijgt en het herstel objectief in verband kan worden gebracht met een gebeurtenis die plaatsvond na de opname van het bijzondere waardeverminderingverlies, wordt het bedrag uit hoofde van het herstel (tot maximaal de oorspronkelijke kostprijs) opgenomen in de staat van baten en lasten.

In verslagperiode hebben zich geen bijzondere waardeverminderingen voorgedaan.

Materiële vaste activa

De gebouwen en terreinen, inventaris en apparatuur en leermiddelen in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen hun kostprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen.

De kostprijs van de genoemde activa bestaat uit de verkrijgings- of vervaardigingsprijs en overige kosten om de activa op hun plaats en in de staat te krijgen noodzakelijk voor het beoogde gebruik. De kostprijs van de activa die door de vereniging in eigen beheer zijn vervaardigd, bestaat uit de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten die rechtstreeks kunnen worden toegerekend aan de vervaardiging. Verder omvat de vervaardigingsprijs een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente op schulden over het tijdvak dat kan worden toegerekend aan de vervaardiging van de activa.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur rekening houdend met de restwaarde. Op verbouwingen, materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven. Afschrijving start op het moment dat een actief beschikbaar is voor het beoogde gebruik en wordt beëindigd bij buitengebruikstelling of bij desinvestering.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Inventaris en apparatuur: 10-33%
- Gebouwen en terreinen: 5-25%
- Leermiddelen: 33%

Onderhouds uitgaven worden slechts geactiveerd indien zij de gebruiksduur van het object verlengen. Ter zake van verwachte kosten van periodiek groot onderhoud aan gebouwen e.d. wordt een voorziening gevormd. Zie hiervoor de grondslag onder het hoofd voorzieningen.

Voor kosten van herstel wordt een voorziening gevormd, zie hiervoor de grondslag onder het hoofd Voorzieningen.

Buiten gebruik gestelde activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengst-waarde.

Bijzondere waardevermindering

Voor materiële vaste activa wordt op ledere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. Als het niet mogelijk is de realiseerbare waarde te schatten voor een individueel actief, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort.

Wanneer de boekwaarde van een actief (of een kasstroomgenererende eenheid) hoger is dan de realiseerbare waarde, wordt een bijzonder waardeverminderingverlies verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde. Indien sprake is van een bijzonder waardeverminderingverlies van een kasstroomgenererende eenheid, wordt het verlies allereerst toegerekend aan goodwill die is toegerekend aan de kasstroomgenererende eenheid. Een eventueel restant verlies wordt toegerekend aan de andere activa van de eenheid naar rato van hun boekwaarden.

Verder wordt op ledere balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief (of kasstroomgenererende eenheid) geschat.

Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardeverminderingverlies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief (of kasstroomgenererende eenheid) opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardeverminderingverlies voor het actief (of kasstroomgenererende eenheid) zou zijn verantwoord.

Vervreemding van vaste activa

Voor verkoop beschikbare vaste activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien liquide middelen niet ter vrije beschikking staan, wordt hiermee rekening gehouden bij de waardering.

Vorderingen

Vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen.

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 JUN 2020

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen worden de algemene reserves en de eventuele bestemmingsreserves gepresenteerd. De algemene reserve bestaat uit de reserves die ter vrije beschikking staan van het Bestuur. Bestemmingsreserves betreffen middelen die zijn verkregen met een door het bestuur aangegeven specifieke bestemming. Aan de bestemmingsreserves ligt een plan ten grondslag waarin is opgenomen welke uitgaven ten laste van de reserve komen, een inschatting van het totaal van de uitgaven en een inschatting in welk jaar de uitgaven zullen worden gedaan. Op de bestemmingsreserves berust geen verplichting. De beperkte bestedingsmogelijkheid is aangegeven door het bestuur. Het eigen vermogen betreft volledig publieke middelen.

Voorzieningen

Onder de voorzieningen worden de personele voorzieningen en de overige voorzieningen gepresenteerd. Tenzij anders aangegeven worden de voorzieningen opgenomen tegen de nominale waarde. Toevoegingen aan voorzieningen vinden plaats ten laste van de staat van baten en lasten. Uitgaven vinden rechtstreeks plaats ten laste van de voorzieningen. Een voorziening in verband met verplichtingen als bedoeld in artikel 2:374 lid 1, eerste volzin BW wordt uitsluitend opgenomen indien op de balansdatum aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- a. de rechtspersoon heeft een verplichting (in rechte afdwingbaar of feitelijk);
- b. het is waarschijnlijk dat voor de afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen noodzakelijk is; en
- c. er kan een betrouwbare schatting worden gemaakt van de omvang van de verplichting.

Uitzondering op voorgaande voorwaarden betreft de egalisatievoorziening voor groot onderhoud. De toevoegingen aan deze voorziening zijn bepaald op basis van het geschatte bedrag van het groot onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden voor groot onderhoud verloopt, gebaseerd op een meerjarenonderhoudsplan.

De uitgaven van groot onderhoud worden verwerkt ten laste van de onderhoudsvoorziening voor zover deze is gevormd door de beoogde kosten. Indien de kosten van groot onderhoud uitgaan boven de boekwaarde van de voor het desbetreffende actief aangehouden voorziening, worden de (meer)kosten verwerkt in de staat van baten en lasten.

De voorziening voor de gelijkmatige verdeling van onderhoudslasten gebouwen wordt bepaald op basis van te verwachten kosten over een reeks van jaren op basis van een onderhoudsplan. De voorziening wordt lineair opgebouwd. De voorziening wordt gewaardeerd tegen nominale waarde. Het uitgevoerde onderhoud wordt ten laste van deze voorziening gebracht. Voor uitgaven voor groot onderhoud aan de gebouwen wordt een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren. GSR maakt gebruik van de toegestane overgangsregeling voor de kalenderjaren 2018, 2019 en 2020 om de jaarlijkse toevoegingen aan de voorziening groot onderhoud te bepalen op basis van het voorgenomen groot onderhoud gedurende de gehele planperiode van het groot onderhoud op het niveau van het onderwijspand gedeeld door het aantal jaren waaruit deze planperiode bestaat, waarbij is gewaarborgd dat de voorziening groot onderhoud gedurende de planperiode niet op enig moment negatief wordt. Deze methode is in 2017 en voorgaande jaren eveneens toegepast.

Voorziening loonkosten personeel

Op basis van de langdurige ziektegevallen wordt een voorziening getroffen voor de nog te betalen loonkosten in de eerste twee ziektejaren. De inschatting van de nog te verwachten ziekteduur wordt gemaakt door de leidinggevende van betrokken medewerkers op basis van zijn gesprekken met de bedrijfsarts. De voorziening loonkosten personeel wordt gewaardeerd tegen nominale waarde op basis van de salariskosten voor betreffende medewerker in de begroting 2020. Op de voorziening loonkosten personeel zijn de bedragen afgeboekt die ultimo 2018 waren geboekt voor te verwachten vervangingskosten in 2019.

Voorziening jubileumgratificaties

De voorziening betreft de te verwachten betalingen aan jubileumgratificaties in de komende jaren op basis van het huidige personeelsbestand in vaste dienst en de inschatting van de blijf kans van deze medewerkers. De voorziening wordt gewaardeerd tegen contante waarde en is berekend met een disconteringsvoet van 1%. Op basis van het personeelsbestand op 31 december 2019 is een nieuwe inschatting gemaakt van de in de toekomst te betalen jubileumgratificaties. De mutatie van de voorziening is gelijk aan het verschil van de inschatting ultimo 2018 en ultimo 2019.

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 JUN 2020

astrium
onderwijsaccountants Pagina 47

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode.

Overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen (waaronder geoormerkte bijdragen) en nog te betalen bedragen terzake van lasten die aan een verstreken periode zijn toegekend. Van bedragen die voor meerdere jaren beschikbaar zijn gesteld, wordt het nog niet bestede gedeelte op deze post aangehouden. Vrijval ten gunste van de staat van baten en lasten geschiedt naar rato van de besteding.

Personeelsbeloningen/pensioenen

De beloningen van het personeel worden als last in de staat en baten verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Indien de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de vereniging.

Voor de medewerkers van de organisatie is een pensioenregeling getroffen die kwalificeert als een toegezegde pensioenregeling. Deze pensioenregeling is ondergebracht bij een bedrijfstakpensioenfonds (ABP) en wordt – overeenkomstig de in de RJ aangereikte vereenvoudiging – in de jaarrekening verwerkt als toegezegde bijdrageregeling. Dit betekent dat de over het boekjaar verschuldigde premies als kosten worden verantwoord. De risico's van loonontwikkeling, prijsindexatie en beleggingsrendement op het fondsvermogen zullen mogelijk leiden tot toekomstige aanpassingen in de jaarlijkse bijdragen aan het pensioenfonds. Deze risico's komen niet tot uitdrukking in een in de balans opgenomen voorziening. Informatie over eventuele tekorten en de gevolgen hiervan voor de pensioenpremies in de toekomstige jaren is niet beschikbaar. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premie.

Opbrengstverantwoording

Rijksbijdragen

Onder de rijksbijdragen worden de vergoedingen voor de exploitatie opgenomen verstrekt door het Ministerie OCW. De ontvangen rijksbijdragen uit hoofde van de basiskostgeving worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft, volledig verwerkt als baten in de staat van baten en lasten.

Geoormerkte OCW-subsidies met een vrij besteed overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van de baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten.

Het deel van de subsidies waarvoor nog geen activiteiten zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Geoormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van de baten en lasten verantwoord in het jaar waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

Overige overheidsbijdragen

Onder de overige overheidsbijdragen worden de vergoedingen opgenomen verstrekt door gemeente, provincie of andere overheidsinstellingen. De overige overheidsbijdragen worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige baten

Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet zijn verstrekt door het Ministerie van OCW, gemeenten, provincies of andere overheidsinstellingen. De overige baten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 JUN 2020

astrium Pagina 48
onderwijsaccountants o.v.

Leasing en operationele leases

De organisatie kan financiële en operationele leasecontracten afsluiten. Een leaseovereenkomst waarbij de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van het leaseobject geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen, wordt aangemerkt als een financiële lease. Alle andere leaseovereenkomsten classificeren als operationele leases. Bij de leaseclassificatie is de economische realiteit van de transactie bepalend en niet zozeer de juridische vorm. Als de organisatie optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Leasebetalingen inzake de operationele lease worden lineair over de leaseperiode ten laste van de staat van baten en lasten gebracht.

In de verslagperiode is geen sprake geweest van leasing. Er is een meerjarig huurcontract aangegaan voor kopleermachines en printers op 27 juni 2019, dit contract loopt tot 1 augustus 2022.

Rentebaten en –lasten

Rentebaten en rentelasten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost. Eventuele winsten of verliezen worden verantwoord onder de financiële baten en lasten.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode. Bij de indirecte methode wordt het resultaat als basis genomen. Dit overzicht geeft weer waaraan de in de verslagperiode beschikbaar gekomen gelden zijn besteed.

In samenhang met de balans en de staat van baten en lasten moet het kasstroomoverzicht bijdragen aan het inzicht in de financiering, de liquiditeit, de solvabiliteit en het vermogen van de Instelling om geldstromen te genereren.

Gebeurtenissen na balansdatum

Na balansdatum hebben zich geen gebeurtenissen voorgedaan met een significante invloed op het resultaat en het vermogen van de organisatie.

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 JUN 2020

 astrium pagina 49
onderwijsaccountants b.v.

Balans per 31 december 2019 (na voorstel resultaatbestemming)

	31-12-2019	31-12-2018
ACTIVA		
Vaste activa		
1.2 Materiële vaste activa		
1.2.1 Gebouwen en terreinen	1.035.224	1.025.202
1.2.2 Inventaris en apparatuur	647.598	560.816
Totaal Materiële vaste activa	1.682.822	1.586.018
Totaal Vaste activa	1.682.822	1.586.018
Vlottende Activa		
1.5 Vorderingen		
1.5.1 Debiteuren	93.767	143.750
1.5.6 Overige overheden	36.058	14.093
1.5.7 Overige vorderingen	140.232	124.734
1.5.8 Overlopende activa	257.323	226.330
Totaal Vorderingen	527.380	508.907
1.7 Liquide middelen	2.520.806	2.625.197
Totaal Vlottende activa	3.048.186	3.134.104
Totaal Activa	4.731.008	4.720.122
PASSIVA		
2.1 Eigen vermogen		
2.1.1 Algemene reserve publiek	1.492.460	1.540.255
2.1.2 Bestemmingsreserves publiek	397.866	294.295
Totaal Eigen vermogen	1.890.326	1.834.550
2.2 Voorzieningen		
2.2.1 Voorziening gebouwonderhoud	662.059	654.154
2.2.2 Personeelsvoorzieningen	513.467	453.676
Totaal Voorzieningen	1.175.526	1.107.830
2.4 Kortlopende schulden		
2.4.3 Crediteuren	150.307	156.587
2.4.7 Belastingen en sociale premies	395.709	374.719
2.4.8 Schulden terzake van pensioenen	117.140	103.649
2.4.9 Overige kortlopende schulden	163.875	224.194
2.4.10 Overlopende passiva	838.125	918.593
Totaal Kortlopende schulden	1.665.156	1.777.742
Totaal Passiva	4.731.008	4.720.122

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 JUN 2020

astrium
 onderwijsaccountants b.v.
 Pagina 50

Staat van baten en lasten over 2019

	2019		2018
	werkelijk	begroting	werkelijk
3. Baten			
3.1 Rijksbijdragen OCW	10.879.733	10.346.472	10.310.478
3.2 Overige overheidsbijdragen	101.743	62.940	99.069
3.5 Overige baten	352.868	225.612	276.678
Totaal Baten	11.334.344	10.635.024	10.686.225
4. Lasten			
4.1 Personele lasten	8.914.790	8.389.780	8.434.394
4.2 Afschrijvingen	293.014	296.940	294.024
4.3 Huisvestingslasten	572.445	579.000	586.539
4.4 Overige Instellingslasten	1.500.277	1.429.962	1.491.513
Totaal Lasten	11.280.526	10.695.682	10.806.470
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering			
Saldo Baten en Lasten	53.818	-60.658	-120.245
5 Financiële baten en lasten			
5.1 Financiële baten	1.958	13.548	15.614
5.4 Financiële lasten	0	0	0
Saldo Financiële baten en lasten	1.958	13.548	15.614
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering	55.776	-47.110	-104.631
Resultaat	55.776	-47.110	-104.631

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 JUN 2020

 onderwijssaccountants b.v.

Pagina 51

Kasstroomoverzicht over 2019

	2019	2018
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering	53.818	-120.245
Aanpassingen voor:		
- Afschrijvingen	293.015	294.024
- Mutaties voorzieningen	67.696	153.101
Mutaties werkkapitaal:		
- Vorderingen	-18.473	108.930
- Kortlopende schulden	-112.586	1.012
	-131.059	109.942
Ontvangen interest	1.958	15.614
Betaalde interest	0	0
	1.958	15.614
Kasstroom uit operationele activiteiten	285.428	452.436
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings materiële vaste activa	-389.819	-258.412
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-389.819	-258.412
Mutatie liquide middelen	-104.391	194.024
Beginstand liquide middelen	2.625.197	2.431.173
Mutatie liquide middelen	-104.391	194.024
Eindstand liquide middelen	2.520.806	2.625.197

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 JUN 2020

astrium
onderwijsaccountants b.v.

Toelichting behorende tot de balans per 31 december 2019

31-12- 2019 31-12- 2018

1.5 Vorderingen		
1.5.6 Overige overheden	36.058	14.093
1.5.7 Overige vorderingen		
1.5.7.1 Personeel	18.994	18.006
1.5.7.6 Rente	1.534	16.572
1.5.7.9 Overig	119.764	90.156
Totaal Overige vorderingen	140.232	124.734

De onder de overige vorderingen opgenomen vorderingen hebben zowel in 2019 als in 2018 een looptijd korter dan 1 jaar

Onder de post overige vorderingen Personeel bevat ultimo 2019 en 2018 o.a. een vordering ad EUR 15.000 inzake een schatting van de nog te ontvangen vergoeding voor ingezette uren door docenten voor samenwerkingsverband GRIP.

Onder Overig is een vordering opgenomen van EUR 39.408 (2018: EUR 57.365) op het GRIP het samenwerkingsverband op het gebied van identiteit op gemene rekening tussen de vier scholengemeenschappen voor gereformeerd voortgezet onderwijs in Nederland.

De deelnemende scholen krijgen in 2020 een factuur, waarmee de vordering wordt terugbetaald

Onder overige vordering is opgenomen een bedrag ad EUR 53.097 terug te vorderen van het UWV voor transitievergoedingen die in voorgaande jaren zijn uitbetaald aan medewerker met wie als gevolg van arbeidsongeschiktheid de arbeidsovereenkomst is ontbonden met wederzijds goedvinden.

1.5.8 Overlopende activa		
1.5.8.1 Vooruitbetaalde kosten	257.323	226.330
Totaal Vorderingen	527.380	508.907

De post vooruitbetaalde kosten betreffen ultimo 2019 de kosten van het extern leeronderwijsfonds voor een bedrag van resp EUR 240.155 (2018: EUR 183.156). Daarnaast bestaat deze post uit vooruitbetaalde abonnements- en licentiekosten VAVO-lerlingen voor de maanden januari tot en met juli van het op het verslagjaar volgend kalenderjaar

1.7 Liquide middelen		
1.7.1 Kas	415	2.354
1.7.2 Bank	2.520.391	2.622.843
Totaal Liquidemiddelen	2.520.806	2.625.197

De liquide middelen staan geheel ter vrije beschikking.

Bezorende bij onze verklaring op
15 JUN 2020

 astrum
 onderwijsaccountants b.v.

PASSIVA

	Saldo 31-12-2018	Resultaat Boekjaar	Toevoegingen Boekjaar	Onttrekkingen Boekjaar	Saldo 31-12-2019
2.1 Eigen vermogen					
2.1.1 Algemene reserve publiek	1.540.255	55.776	96.017	-199.588	1.492.460
2.1.2 Bestemmingsreserves					
2.1.2.5 Vereenvoudiging bekostiging	100.000	0	0	0	100.000
2.1.2.6 Renovatie B-toren	131.643	0	0	-33.365	98.278
2.1.2.7 Bekostiging 2020+2021	0	0	199.588	0	199.588
2.1.2.10 Verminderling taakstelling begroting 2019	62.652	0	0	-62.652	0
Totaal Eigen vermogen	1.834.550	55.776	295.605	-295.605	1.890.326

Algemene reserve publiek

Het bestuur heeft besloten om het positieve exploitatiesaldo van EUR 55.776 toe te voegen aan de algemene reserve publiek, een nieuwe bestemmingsreserve te vormen van EUR 199.588 en EUR 96.017 te onttrekken aan in voorgaande jaren gevormde bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves

Het bestuur heeft ultimo 2019 een bestemmingsreserve van EUR 199.588 te vormen op basis van de in december 2019 toegekende EUR 154.96 per leerling op basis van de 'regeling bijzondere en aanvullende bekostiging PO en VO 2019'. In de regeling is opgenomen dat in het voortgezet onderwijs dit geld de komende twee jaren wordt uitgegeve ter verlichting van het lerarentekort en de werkdruk, maar wel als bekostiging verantwoord in 2019. Dat is de reden dat deze middelen in een aparte bestemmingsreserve worden opgenomen

De in 2015 gevormde bestemmingsreserve van EUR 100.000 met het oog op de in voorbereiding zijnde wetgeving betreffende vereenvoudiging bekostiging van het voortgezet onderwijs wordt gehandhaafd. Wetsvoorstel is in behandeling bij de kamer, vermindering van bekostiging is nog steeds te verwachten

Verwachte invoeringsdatum is 1 januari 2022 met een geleidelijke invoering in een periode van vier jaar.

Na vier jaar zal de bekostiging voor de GSR op basis van huidige informatie afnemen met 3,6%, eerder werd verwacht met 2,7%.

Mogelijk dat er in de besluitvorming nog aanpassingen ten gunste van de GSR plaats vinden, echter met achteruitgang zal rekening gehouden moeten worden

Ultimo 2015 is een bestemmingsreserve gevormd voor renovatie van de B-toren. Deze bestemmingsreserve wordt gebruikt om pieken in de afschrijvingskosten als gevolg van de uitvoering van de renovatie van de B-toren op te vangen. Conform begroting wordt 33.365 EUR van het begrotingstekort veroorzaakt door de hogere afschrijvingslasten als gevolg van renovatie van de B-toren in 2019, ultimo 2019 onttrokken aan deze reserve

De bestemmingsreserve ad EUR 62.652 was bestemd ter dekking van een deel van de te verwachten begrotingsstaakstelling in 2019. Hierdoor kunnen bezuinigingen op personele inzet en ondersteuning in julijs in een intensieve periode van implementatie van het flexonderwijs beperkt worden. In de begroting 2019 is rekening gehouden met een onttrekking van EUR 13.745 aan deze reserve. Gezien het negatieve resultaat in de exploitatie 2019 na aftrek van de aanvullende financiering bestemd voor 2019 en 2020, wordt EUR 62.652 ultimo 2019 aan deze bestemmingsreserve onttrokken

Op de bestemmingsreserves berust geen verplichting. De beperkte bestedingsmogelijkheid is aangegeven door het bestuur

2.2. Voorzieningen

	Saldo 31-12-2018	Dotaties Boekjaar	Onttrekkingen Boekjaar	Vrijval Boekjaar	Saldo 31-12-2019	Kortlopend deelt <1 jaar	> 1 jaar en < 5 jaar	Langlopend deelt >5 jaar
2.2.1.2 Groot onderhoud	654.154	250.000	-742.095	0	662.059	250.000	308.151	103.908
2.2.2.3 Loonkosten Personeel	188.353	210.318	-169.265	0	229.406	168.348	61.058	0
2.2.2.4 Jubileumgratificaties	88.758	17.523	-5.975	0	100.306	9.464	31.090	59.752
2.2.2.5 LPB Verlof	176.565	43.676	-36.486	0	183.755	0	183.755	0
Totaal Voorzieningen	1.107.830	521.517	-453.821	0	1.175.526	427.812	584.054	163.660

Voorziening groot onderhoud

De voorziening voor onderhoudskosten wordt gevormd voor periodiek groot onderhoud dat dient te worden verricht op de gebouwen
De voorziening voor onderhoudskosten is langlopend.

Voorziening loonkosten personeel

Ingaande 2006 is het vervangingsfonds gestopt met de vergoeding van de vervangingskosten voor personeel zoals deze scholen werden vermeld in de reglementen van dit fonds. OCW stelt daarvoor aan alle scholen een overgangsbudget ter beschikking. Op basis van de langdurige ziektegevallen wordt een voorziening getroffen voor de nog te betalen loonkosten in de eerste twee ziektejaren. De voorziening heeft een looptijd van maximaal twee jaar

Voorziening jubileumgratificaties

De voorziening betreft de te verwachten betalingen aan jubileumgratificaties in de komende jaren op basis van het huidige personeelsbestand in vaste dienst en de inschatting van de blijf kans van deze medewerkers. Op basis van het personeelsbestand op 31 december 2019 is een nieuwe inschatting gemaakt van de in de toekomst te betalen jubileumgratificaties in 2019 is een bedrag aan EUR 5.975 onttrokken voor uitbetaling jubileumgratificaties.

Bij de berekening van de toekomstige verplichting is ultimo 2019 gerekend met een disconteringsrente van 1%, dit is gelijk aan het gehanteerde rentepercentage in 2018
De voorziening is naar zijn aard langlopend aangezien het gaat om jubileumgratificaties bij een 25- dan wel 40-jarige diensttijd in het onderwijs- en/of rijksdienstbetrekkend

Voorziening LPB-verlof

Overeenkomstig hoofdstuk 271 Personeelsbeloningen van de richtlijnen worden de gespaarde verlofuren als gevolg van de afspraken duurzame inzetbaarheid van de werkdienstermindering voor senioren conform paragraaf 2, alinea 203, van dat hoofdstuk, op de balans opgenomen als een verplichting uit hoofde van een opbouw van rechten, omdat de gespaarde rechten op doorbetaalde afwezigheid kunnen worden opgenomen of verzilverd

De voorziening betreft spaaruren op basis van de regeling levensfasebewust personeelsbeleid in de CAO VO.

De voorziening is langlopend aangezien spaaruren voor een langere periode dan een jaar gespaard mogen worden

Toeichting behorende tot de balans per 31 december 2019

	31-12- 2019	31-12- 2018
2.4 Kortlopende schulden		
2.4.3 Crediteuren	150.307	156.587
2.4.7 Belastingen en sociale premies	395.709	374.719
2.4.8 Schulden terzake van pensioenen	117.140	103.649
Onder de kortlopende schulden staan verplichtingen met een looptijd van minder dan 1 jaar verantwoord		
De dekingsgraad van bedrijfstalpensioenfonds ABP per 31-12-2019 is 97,8 % (31-12-2018: 97,0 %). Bij een dekingsgraad van 104,2 % voldoet het fonds aan de minimumvereiste		
De post belastingen en premies sociale verzekeringen betreft de nog te betalen loonheffing betreffende de betaalde salarissen van december van het verslagjaar		
De post schulden ter zake van pensioenen betreft de nog te betalen pensioenpremies betreffende de betaalde salarissen van december van het verslagjaar		
2.4.9 Overige kortlopende schulden		
2.4.9.1 Personeel	104.421	76.431
2.4.9.4 Activiteiten	0	390
2.4.9.8 Overig	59.454	147.373
Totaal Overige kortlopende schulden	163.875	224.194

De onder overige schulden en overlopende passiva opgenomen verplichtingen hebben een looptijd korter dan 1 jaar

Onschrijving	Saldo 31-12-2019	Saldo 31-12-2018
Samenhangend leren (129080)	10.801	10.801
Waarborg kluisjes (129082)	12.800	12.800
Ondersteuningsmiddelen (129086)	18	766
BTW (18500X)	-647	710
Overig (129079)	36.482	122.296
	59.454	147.373

Onder 2.4.9.8 Overig zijn de volgende bedragen verantwoord:

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 JUN 2020

astrium
onderwijsaccountants b.v.

Vereniging voor
Gereformeerd Voortgezet Onderwijs voor Westelijk Nederland

Toelichting behorende tot de balans per 31 december 2019

	31-12-2019	31-12-2018
2.4.10 Overlopende passiva		
2.4.10.1 Aanspraken valkamtegeld	283.536	269.448
2.4.10.2 Vooruitontvangen subsidies	387.708	375.491
2.4.10.3 Vooruitontvangen gelden	166.881	273.654
Totaal Overlopende passiva	838.125	918.593
Totaal kortlopende schulden	1.665.156	1.777.742

De post vooruitontvangen gelden is afgenomen, door een andere wijze van innen van de ouderbijdragen. Zie daarvoor de toelichting bij 1.5 debiteuren.

De onder overige schulden en overlopende passiva opgenomen verplichtingen hebben een looptijd korter dan 1 jaar

Onder 2.4.10.2/3. Vooruitontvangen subsidies en gelden zijn de volgende bedragen verantwoord:

Omschrijving	Saldo 31-12-2019	Saldo 31-12-2018
2.4.10.2:		
Subsidies OCW	280.020	297.986
Subsidie Vierslagleren	0	0
Subsidie Passend Onderwijs + SWW	71.597	67.828
Subs exp wiskunde 2010	2.774	2.809
Europese subsidie	22.886	0
Akker voorschot	3.000	0
Gemeente Leren loont	7.431	6.868
	387.708	375.491
2.4.10.3:		
Vooruit ontvangen ouderbijdragen	24.303	90.015
Middelen IO Vivat	67.005	67.376
Educatieve reizen	46.470	85.062
Suppletiefonds	5.565	7.663
Fonds Ammillering Edureis	14.893	14.893
Fonds operationele doeleinden	8.645	8.645
	166.881	273.654
	554.589	649.145

De cijfers onder 2.4.10.2 zijn voor ultimo 2018 aangepast ten opzichte van vermelding in jaarrekening 2018, die cijfers waren niet juist weergegeven in de jaarrekening 2018.

De middelen vanuit de samenwerkingsverbanden passend onderwijs worden per schooljaar toegekend en verantwoord in het kalenderjaar van het einde van het schooljaar van de meest gevalleken wordt begin van het schooljaar een beschikking ontvangen en 5/12 van de bekostiging. Dit bedrag is opgenomen als vooruitontvangen subsidie Passend Onderwijs. Echter voor schooljaar 2017-2018 is de beschikking van samenwerkingsverband VO-koers en de bekostiging pas ontvangen in 2018. Dit verklaart het lagere saldo ultimo 2017

Model G: Overzicht niet-geormerkte doelsubsidies DCW									
Omschrijving	Jaar	Kenmerk	Bedrag toewijzing	Saldo 31-12-2018	Ontvangen Boekjaar	Lasten Boekjaar	Investering Boekjaar	Saldo 31-12-2019	
Regeling bekostiging lesmaterieel	2019	999254	409.344	0	409.344	170.560	0	238.784	
Regeling bekostiging lesmaterieel	2018	0	408.711	238.415	0	238.415	0	0	
Lerarenbeurs	2018-2019	958709	7.715	0	7.715	7.715	0	0	
Lerarenbeurs	2019-2020	1007651	34.545	0	34.545	14.394	0	20.151	
Lerarenbeurs	2018-2019	929715	61.633	35.953	0	35.953	0	0	
Zij-instroomsubsidie	2018	888820	20.000	11.688	0	11.688	0	0	
Zij-instroomsubsidie	2019	998039	20.000	0	20.000	10.915	0	9.085	
Prestatiesubsidie VSV VO vast 2020	2019	1015084	12.000	0	12.000	0	0	12.000	
Prestatiesubsidie VSV VO vast 2019	2018	0	11.930	11.930	0	11.930	0	0	
Prestatiesubsidie VSV VO variabel 2019	2019	1016180	14.250	0	14.250	14.250	0	0	
Subsidie zomerschool VO	2019	0	4.500	0	4.500	4.500	0	0	
Aanvullende bekostiging technisch VMBO	2019	963980	1.194	0	1.194	1.194	0	0	
Aanvullende bekostiging wegens bijzondere omstandig	2019	965281	809	0	809	809	0	0	
Regeling versterking functiemix	2019	965819	196.206	0	196.206	196.206	0	0	
Doorstroom VMBO Havo	2019	24000810	7.000	0	7.000	7.000	0	0	
Aanvullende bekostiging	2019	1026215	199.588	0	199.588	199.588	0	0	
Prestatiebox	2019	963213	416.668	0	416.668	416.668	0	0	
Totalen			1.826.093	297.986	1.523.819	1.341.785	0	280.020	

Model G1: Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule									
Omschrijving	Jaar	Kenmerk	Bedrag toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	geheel uitgevoerd en afgerond	nog niet geheel afgerond			
Subsidie zomerschool VO	2019		4.500	4.500	x				
Aanvullende bekostiging technisch VMBO	2019	963980	1.194	1.194	x				
Zij-instroomsubsidie	2018	888820	20.000	20.000	x				
Zij-instroomsubsidie	2019	998039	20.000	20.000		x			
Lerarenbeurs	2019-2020	1007651	34.545	34.545		x			
Lerarenbeurs	2018-2019	958709	7.715	7.715	x				
Lerarenbeurs	2018-2019	929715	61.633	61.633	x				

Model G.2: Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule									
Omschrijving	Jaar	Kenmerk	Bedrag toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Bedrag toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Totale kosten	Te verrekenen	
N.v.t.									

Behorende bij onze verklaring d.d. 15 JUN 2020

astrium
onderwijsaccountants b.v.

Vereniging Voortgezet Onderwijs voor Westelijk Nederland

Wij maken in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van diverse financiële instrumenten. De financiële instrumenten omvatten onder meer vorderingen geldmiddelen, crediteuren en overige kortlopende schulden. Deze financiële instrumenten stellen de organisatie bloot aan markt-, rente-, kasstroom-, krediet- en liquiditeitsrisico. Om deze risico's te beheersen heeft GSR een beleid inclusief een stelsel van limieten en procedures opgesteld om de risico's van onvoorspelbare ongunstige ontwikkelingen op de financiële markten en daarmee de financiële prestaties van de organisatie te beperken. GSR zet geen afgeleide financiële instrumenten in om risico's te beheersen.

- Kredietrisico: De maximale kredietrisico bedraagt EUR 169.016 (stand debiteuren ultimo balansdatum).
- Rentierisico: vanwege het ontbreken van rentedragend vermogen is het renterisico minimaal
- Liquiditeitsrisico: GSR loopt geen liquiditeitsrisico's.

Overzicht verbonden partijen			
Naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code Activiteiten
GSR-Vereniging voor Gereformeerd Voortgezet onderwijs in de Randstad	Vereniging	Rotterdam	4*
Samenwerkingsverband Koers VO	Vereniging	Rotterdam	4*
Samenwerkingsverband V(S)O Zuid Holland West	Vereniging	Den Haag	4*
GRIP Gereformeerd Identiteitsplatform	Gemeene Rekening	Rotterdam	4*

* Code activiteiten: 1. contractonderwijs 2. contractonderzoek 3. onroerende zaken 4. overige

De GSR is een school voor een door christenen. De school zoekt verbinding met de brede christelijke achterban. Graag willen we dat ouders vanuit die brede christelijke achterban ook lid kunnen worden van de vereniging. Om dit mogelijk te maken is op 11 november 2019 een nieuwe vereniging opgericht, namelijk de 'GSR-Vereniging voor Gereformeerd Voortgezet onderwijs in de Randstad'. In juni of juli 2020 zal deze vereniging de juridische rechtspersoon zijn van de GSR.

Niet uit de balans bijkomende verplichtingen

Er zijn langlopende onvoorwaardelijke verplichtingen aangegaan ter zake van een langlopend huurcontract voor kopieer- en printapparatuur. De verplichtingen die hieruit voortvloeien bedragen voor 2019 EUR 29.394 excl. BTW per jaar. De verplichting is aangegaan tot 1 augustus 2022.

De voor onderwijssinstellingen vallende onder de WVO is het op basis van artikel 5 vande Regeling "Onvoorziene gevallen bij invoering vereenvoudiging bekostiging voortgezet onderwijs" (Bijl. 1 bij Koninklijk Besluit van 11 september 2019, nummer: WJZ-2005/5-4063802) toegestaan een vordering op te nemen op de Minister van OCW. De RI heeft waardering van deze post toegestaan tegen nominale waarde of tegen actuele waarde.

Rekening houdend met het doorlopende karakter van deze vordering, kan de actuele (contante) waarde van deze post op nihil worden gesteld. Deze post wordt derhalve vanaf 2010 niet meer opgenomen onder de post vorderingen in deze jaarrekening. Het is de bedoeling dat opstellen en vaststellen van de jaarrekening 2019 loopt er een rechtszaak tussen de GSR en een leverancier van leermiddelen. In de jaarrekening is hiervoor geen claim opgenomen, omdat de GSR een pleitbaar juridisch standpunt heeft ten aanzien van het huidige dispuut met de leverancier.

Toelichting op de staat van baten en lasten over 2019

	2019		2018
	werkelijk	begroting	werkelijk
B A T E N			
3.1 Rijksbijdragen OCW			
3.1.1.1 Normatieve rijksbijdrage OCW	9.399.542	9.158.268	9.137.729
3.1.2.2 Niet-geoordeelde subsidies OCW	1.341.785	1.072.764	1.080.588
3.1.3.1 Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV	138.406	115.440	92.161
Totaal Rijksbijdragen OCW	<u>10.879.733</u>	<u>10.346.472</u>	<u>10.310.478</u>

De normatieve rijksbijdrage OCW is EUR 241.274 hoger dan begroot door verhoging van de personele bekostiging met 3,13%. Daarnaast is het definitieve leerlingenaantal 1 oktober 2018 iets lager dan waarvan werd gegaan in de begroting. In de niet-geoordeelde subsidies OCW is het eind november 2019 toegekende bedrag aan aanvullende bekostiging van EUR 199.588 opgenomen, bestemd voor 2020 en 2021. De prestatieboxmiddelen zijn EUR 35.000 hoger dan begroot. Daarnaast zijn niet begrote middelen ontvangen voor zij-instroom, zomerschool en doorstroom VMBO-Havo. De ontvangen rijksbijdragen vanuit de samenwerkingsverbanden passend onderwijs zijn hoger door de verhoging van de bijdragen vanuit de samenwerkingsverbanden na vaststelling begroting 2019.

3.2 Overige overheidsbijdragen

3.2.1 Baten gemeenten

3.2.1.1 Gemeente Rotterdam	101.743	62.940	99.069
Totaal Overige overheidsbijdragen	<u>101.743</u>	<u>62.940</u>	<u>99.069</u>

De gemeentelijke bijdragen en subsidies zijn EUR 38.803 hoger dan begroot. In de begroting is uitgegaan van de voorlopige toekenning voor schooljaar 2018/2019 zonder het gedeelte dat na afrekening begin 2020 is toegekend. Daarnaast is de voorlopige toekenning voor schooljaar 2019-2020 hoger dan begroot.

3.5 Overige baten

3.5.1 Verhuur onroerende zaken	43.398	23.256	28.215
3.5.5 Ouderbijdragen	48.953	38.004	42.491
3.5.6 Overige			
3.5.6.2.5 Overig	60.112	0	26.733
3.5.6.5.2 Ouderbijdragen reizen en excursies	200.405	164.352	179.239
Totaal Overige baten	<u>352.868</u>	<u>225.612</u>	<u>276.678</u>

In de post Verhuur is een bedrag van EUR 10.742 opgenomen aan achterstallige huur gymzaal Rijswijk. Het bedrag aan hogere ouderbijdragen voor reizen en excursies dan begroot ad EUR 36.053 is extra uitgegeven en verantwoord onder overige lasten.

Onder Overig is opgenomen een bedrag ad EUR 53.097 terug te vorderen van het UWV voor transitievergoedingen die in voorgaande jaren zijn uitbetaald aan medewerkers met wie als gevolg van arbeidsongeschiktheid de arbeidsovereenkomst is ontbonden met wederzijds goedvinden.

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 JUN 2020

astrium Pagina 61
onderwijsaccountants b.v.

Toelichting op de staat van baten en lasten over 2019

	2019		2018
	werkelijk	begroting	werkelijk
LASTEN			
4.1 Personele lasten			
4.1.1.1 Lonen en salarissen	6.346.279	6.108.122	6.154.876
4.1.1.2 Sociale lasten	820.505	787.107	793.321
4.1.1.3 Vakantierechten	283.536	271.995	269.448
4.1.1.4 Pensioenen	1.027.662	985.832	926.230
4.1.2.1 Mutaties personele voorzieningen	65.766	0	66.225
4.1.2.2 Personeel niet in loondienst	247.863	135.000	243.320
4.1.2.3 Overige personele lasten	308.402	217.248	188.253
4.1.3 Uitkeringen	-185.223	-115.524	-207.279
Totaal Personele lasten	8.914.790	8.389.780	8.434.394

De personele lasten zijn EUR 525.010 hoger dan begroot. EUR 161.000 wordt veroorzaakt door overschrijding van het gereserveerde budget voor ziektevervangning en arbobegeleiding. EUR 60.000 door dotatie personele voorzieningen voor te verwachten loonkosten langdurig zieken ultimo 2019, verlofuren en jubileumgratificaties. EUR 75.000 door pensioenpremiestijging en EUR 170.000 door frictiekosten. De kosten voor scholing (onder overige personele lasten) zijn overschreden met EUR 41.000. Deze overschrijding wordt grotendeels gedekt vanuit bijdragen zij-instroomsubsidie en lerarenbeurs gemeente Rotterdam. De overschrijding van de personele lasten wordt voor EUR 246.000 gedekt door loon/prj/sbijstelling personele bekostiging.

Het aantal medewerkers in loondienst bedroeg op 1 oktober 2019 112 fte (2018: 110,8 fte). Op 1 oktober 2019 is 2,43 fte (2018: 2,1 fte) ingezet voor vervanging van ziekte en zwangerschap. Het gemiddeld aantal medewerkers in loondienst in fte bedroeg in 2019 110,2 fte (2018: 110,5 fte, 2017: 106,6 fte). In onderstaande tabel is de gemiddelde formatie uitgesplitst per functiecategorie voor 2019, 2018 en 2017. De formatie directie is exclusief de formatie die wordt doorbelast aan het samenwerkingsverband GRIP voor 0,3 fte. De formatie DIR in 2019 is exclusief 2,9 fte afdelingsleiders vanaf 1/8/2020. Deze formatie is opgenomen onder OP, op basis van inschaling.

	2019	2018	2017
Directie	5,2 FTE	5,6 FTE	5,6 FTE
Onderwijs personeel	81,9 FTE	81,0 FTE	78,0 FTE
Onderwijsondersteunend personeel	23,1 FTE	23,7 FTE	22,7 FTE

	2019		2018
	werkelijk	begroting	werkelijk
4.2 Afschrijvingen			
4.2.2.1 Gebouwen	113.913	117.216	131.691
4.2.2.5 Computers en netwerkapparatuur	90.917	87.612	70.825
4.2.2.8 Inventaris	88.184	92.112	91.508
Totaal Afschrijvingen	293.014	296.940	294.024

De specificatie van de afschrijvingslasten is terug te vinden in de toelichting bij de materiële vaste activa.

Toelichting op de staat van baten en lasten over 2019

	2019 werkelijk	begroting	2018 werkelijk
4.3 Huisvestingslasten			
4.3.3.1 Onderhoudskosten gebouw	25.867	24.996	25.623
4.3.3.2 Mutatie voorziening gebouwonderhoud	250.000	250.008	250.000
4.3.3.3 Aanschaf klein Inventaris	7.892	6.000	11.813
4.3.4 Energie en water	137.401	142.992	133.883
4.3.5 Schoonmaakkosten	128.792	130.548	139.427
4.3.6 Heffingen	22.493	24.456	25.793
Totaal Huisvestingslasten	572.445	579.000	586.539

De schoonmaak kosten zijn in 2018 hoger dan in 2019 door een eenmalige behandeling met een coating van de vloeren in de B-toren voor EUR 18.000.

4.4 Overige instellingslasten

4.4.1.4 Organisatiekosten

4.4.1.4.1 Kantoorkosten	54.102	51.432	52.429
4.4.1.4.3 Verzendkosten	12.474	15.000	23.655
4.4.1.4.4 Communicatiekosten	27.324	49.032	36.975
4.4.1.4.6 Dienstreizen	5.696	1.500	9.077
4.4.1.4.7 MR	5.872	9.000	3.636
Totaal Organisatiekosten	105.468	125.964	125.772

De verzendkosten waren in 2018 hoger dan in 2019 door incidentele verzendkosten in verband met het 60-Jarig jubileum van de school.

In de begroting 2019 zijn de kosten voor de glasvezellijnen te hoog begroot.

4.4.1.5 Externe kosten

4.4.1.5.1 Administratie en accountant	258.889	202.554	315.516
4.4.1.5.3 Contributies	11.760	14.292	14.596
4.4.1.5.5 Verzekeringen	6.372	5.004	4.064
Totaal Externe kosten	277.021	221.850	334.176

Onder de post administratie en accountant zijn de kosten opgenomen voor Public relations, de begroting van deze post is met EUR 43.000 overschreden als gevolg van een achterstallige nota voor de nieuwe website van EUR 25.000 uit 2018. Daarnaast is er meer aan advertentiekosten uitgegeven voor met name werving van personeel.

In de post onder 4.4.1.5.1 Administratie en accountant is € 25.017 opgenomen voor honoraria van de accountant, te specificeren als volgt (cf artikel 2:382a BW):

- onderzoek Jaarrekening	22.990	18.150
- andere controle opdrachten	2.027	2.500
- fiscale adviezen	0	0
- andere niet-controledienst	0	0
Totaal accountantslasten	25.017	20.650

In de kosten onderzoek Jaarrekening is in 2019 nog een bedrag van EUR 2420 opgenomen voor controle Jaarrekening 2018

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 JUN 2020

Toelichting op de staat van baten en lasten over 2019

	2019 werkelijk	begroting	2018 werkelijk
4.4 Overige kosten			
4.4.2.1 Inventaris en apparatuur	254.460	225.600	210.363
4.4.2.2a Leermiddelen	415.951	395.832	393.437
4.4.2.2b Onderwijskosten	239.143	283.224	240.971
4.4.4.8 Kosten excursies en edureizen	189.955	155.496	164.873
4.4.4.9 Diverse organisatiekosten	18.279	21.996	21.921
Totaal Overige kosten	1.117.788	1.082.148	1.031.565
Totaal Overige Instellingslasten	1.500.277	1.429.962	1.491.513

De kosten excursies en edureizen zijn EUR 34.459 hoger dan begroot. Voor deze extra kosten zijn ook extra ouderbijdragen verantwoord onder overige baten.

5.1 Financiële baten

5.1.1 Rentebaten	1.958	13.548	15.614
Totaal Financiële baten	1.958	13.548	15.614

5.4 Financiële lasten

5.4.1 Rentelasten	0	0	0
Totaal Financiële lasten	0	0	0

Saldo Financiële baten en lasten	1.958	13.548	15.614
---	--------------	---------------	---------------

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 JUN 2020

astrium

onderwijsaccountant Pagina 64

Wet Normering Topinkomens (WNT)

WNT-verantwoording 2019

Per 1 januari is de Wet normering bezoldiging toptfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan.

De klassering is gebaseerd op de uitkomsten van de complexiteitsvragen die als volgt zijn vastgesteld.

Gemiddelde totale baten	4
Gemiddeld aantal leerlingen	1
Gewogen aantal onderwijssoorten	3
Totaal aantal complexiteitspunten	8

Het bezoldigingsmaximum is in 2019 berekend conform de WNT klassering. Op grond van de criteria valt deze rechtspersoon in klasse A, daarmee bedraagt het bezoldigingsmaximum € 138.000. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang en de duur van het dienstverband. Het WNT-maximum bedraagt voor leden van het toezichthoudend orgaan 15% voor voorzitters en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum naar rato van de duur van het dienstverband.

In 2019 is een nabetaling gedaan voor cao-verhoging met terugwerkende kracht in 2018 van EUR 2.423. Dit bedrag is in onderstaand model toegevoegd aan de beloning voor 2019. Hiermee wordt de WNT-norm in 2019 overschreden. Echter op grond van artikel 3 lid 2 van de WNT is het toegestaan om een component van de bezoldiging die betrekking heeft op een eerder kalenderjaar dan waarin deze in de salarisadministratie wordt verwerkt, onderscheidelijk ten laste van het resultaat van de rechtspersoon of instelling komt, toegerekend worden aan het kalenderjaar waarop deze betrekking heeft.

WNT: Vermelding bezoldiging toptfunctionarissen

Leidingsgevend toptfunctionaris

C.A. Klapwijk

Gegevens 2019

Functie	Rector/bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 - 31/12
Deeltijdfactor in fte	1,0
(Fictieve) dienstbetrekking?	Ja

Bezoldiging

Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	€ 120.585
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 19.644
Subtotaal	€ 140.229
Individueel bezoldigingsmaximum	€ 138.000
-/- onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	€ 0
Totaal bezoldiging 2019	€ 140.229

Beloning bestuurder

De bestuurder wordt met ingang van 1 januari 2018 beloond volgens de CAO Bestuurders VO 2018-2019.

Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan

Toegestaan; artikel 3 lid 2 van de WNT, in 2019 is een nabetaling van EUR 2.423 t.a.v. CAO-verhoging 2018

Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling

n.v.t.

Gegevens 2018

Functie	Rector/bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01 - 31/12
Deeltijdfactor in fte	1,0
(Fictieve) dienstbetrekking?	Ja

Bezoldiging

Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	€ 105.610
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 17.941
Subtotaal	€ 123.551
Individueel bezoldigingsmaximum	€ 133.000
Totaal bezoldiging 2018	€ 123.551

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 JUN 2020

astrium
onderwijsaccountants b.v.

Wet Normering Topinkomens (WNT)

<u>Toezichthoudend topfunctionaris</u>				
	J. Storm	J. Hendriks	O.L.M. de Jager-Bes	M.H.C. de Romph
Gegevens 2019 + 2018				
Funcțiegegevens	Voorzitter RvT	Vice-voorz. RvT	Lid RvT	Lid RvT
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01 - 31/12	01/01-31/10	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Bezoldiging 2019				
Totale bezoldiging	€ 3.998	€ 750	€ 2.100	€ 2.573
Individueel toepasselijke bezoldigingmaximum	€ 20.700	€ 11.500	€ 13.800	€ 13.800
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal bezoldiging 2019	€ 3.998	€ 750	€ 2.100	€ 2.573
Bezoldiging 2018				
Totale bezoldiging	€ 3.900	€ 1.545	€ 2.025	€ 1.950
Individueel toepasselijke bezoldigingmaximum	€ 19.950	€ 13.300	€ 13.300	€ 13.300
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal bezoldiging 2018	€ 3.900	€ 1.545	€ 2.025	€ 1.950
<u>Toezichthoudend topfunctionaris</u>				
	M. Blokhuys	J.P. Versteegt	J.A. van Tatenhove	
Gegevens 2019				
Funcțiegegevens	Lid RvT	Lid RvT	Aspirant lid RvT	
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	03/08-31/10	
Funcțiegegevens			Lid RvT	
Aanvang en einde functievervulling in 2019			31/10-31/12	
Bezoldiging 2019				
Totale bezoldiging	€ 1.800	€ 1.575	€ 0	
Individueel toepasselijke bezoldigingmaximum	€ 13.800	€ 13.800	€ 8.015	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	€ 0	€ 0	€ 0	
Totaal bezoldiging 2019	€ 1.800	€ 1.575	€ 0	
Bezoldiging 2018				
Totale bezoldiging	€ 1.850	€ 2.100	€ 0	
Individueel toepasselijke bezoldigingmaximum	€ 9.975	€ 13.300	€ 0	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	€ 0	€ 0	€ 0	
Totaal bezoldiging 2018	€ 1.850	€ 2.100	€ 0	

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 JUN 2020

astrium
onderwijsaccountants b.v.

Gebeurtenissen na balansdatum

De gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling van de jaarrekening 2019 zijn gebaseerd op de continuïteitsveronderstelling van de GSR. Echter in de regio Wuhan in China startte in december 2019 een uitbraak van het COVID-19 virus.

Medio februari 2020 is dit virus in heel Europa (waaronder ook Nederland) doorgedrongen.

Om het virus zo goed mogelijk te bestrijden heeft het Kabinet maatregelen getroffen, waaronder het verbieden van bijeenkomsten van (grote) groepen mensen, diverse reisverboden en de sluiting van eet- en drinkgelegenheden en sport- en fitnessclubs, scholen en kinderdagverblijven tot in ieder geval 28 april 2020. Vergaande maatregelen zijn op dit moment niet uitgesloten.

Dit heeft een aanzienlijke impact op de economie en werkgelegenheid in zowel binnenland als het buitenland. De uiteindelijke gevolgen hiervan zijn op dit moment nog niet te overzien.

Ook voor de GSR heeft de uitbraak van het COVID-19 virus, op het moment van het opmaken van de jaarrekening, directe organisatorische gevolgen c.q. onzekerheden.

Deze organisatorische gevolgen c.q. onzekerheden bestaan uit:

- a. Sluiting van het schoolgebouw voor lessen met ingang 16 maart 2020, het onderwijs vindt sinds die tijd op afstand plaats. De opstart daarvan is goed verlopen en de reacties van ouders en leerlingen zijn over het algemeen positief. De ICT-voorzieningen en software hiervoor waren aanwezig en zijn in korte tijd verder ingericht en docenten konden met korte instructie en waar nodig ondersteuning op afstand mee aan de slag.
- b. Mogelijk kan 2 juni 2020 weer gestart worden met lessen voor een gedeelte van de leerlingen. Onzeker is op welke termijn weer op normale wijze les gegeven kan gaan worden in het schoolgebouw. Er worden verschillende mogelijke scenario's ontwikkeld, t.a.v. tijdstip en wijze van opstart van onderwijs op locatie.
- c. Bij heropening van het schoolgebouw ontstaat waarschijnlijk een combinatie van onderwijs op school en afstandsonderwijs. Dit zal organisatorisch ingewikkelder zijn dan de situatie van volledig onderwijs op afstand. Onzeker is hoeveel leerlingen in het gebouw gehulsvest kunnen worden en welke aanvullende maatregelen nodig zijn. Mogelijk zijn in het gebouw aanpassingen nodig in inrichting, toepassen van schermen en extra schoonmaak. Daarnaast zal het niet kunnen inzetten op school van personeel in risicogroepen, knelpunten in de bezetting kunnen geven.
- d. Er kan een uitbraak komen van het Coronavirus met een hoog ziekteverzuim onder personeel tot gevolg. Bij ernstige coronaklachten, kan sprake zijn van zeer langdurig ziekteverzuim. Door beide oorzaken kunnen knelpunten ontstaan in de personele bezetting, met hogere kosten voor ziektevervangings en/of uitval van lessen.
- e. Bij langere periode van afstandsonderwijs, is er behoefte aan investeringen in aanvullende onderwijskundige software.
- f. Als langere tijd gevraagd gaat worden om 1,5 meter afstand in onderwijs, is meer onderwijsruimte nodig. Dit zal echter een verantwoordelijkheid zijn van de gemeentelijke overheid.
- g. Het annuleren van de educatieve reizen in mei 2020, mogelijk worden ze uitgesteld naar oktober 2020. Voor de annuleringskosten van de reizen is wel een reserve opgebouwd.
- h. Risico op overstap van nieuwe brugklasleerlingen of huidige leerlingen, die met het openbaar vervoer naar de GSR moeten reizen, naar een school dicht bij huis voor 1 oktober 2020 (teldatum financiering). Hierdoor kan het aantal leerlingen volgend jaar afnemen.

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 JUN 2020

astrium

onderwijsaccountants b.v.

Naast de bovenstaande organisatorische gevolgen heeft dit direct dan wel indirect ook financiële gevolgen c.q. onzekerheden voor de vereniging. Voor het boekjaar 2019 zijn er geen directe gevolgen van toepassing. Echter vanaf het boekjaar 2020 kunnen de volgende financiële gevolgen van toepassing zijn, voor zover wij kunnen overzien op het moment van het opmaken van de jaarrekening:

- a. ontwikkeling baten; mogelijk korting gemeentelijke subsidie Rotterdam, de gemeente heeft hiervoor een waarschuwing afgegeven. Inschatting dat mogelijk het niet bevoorschotte deel (EUR 25.000), niet meer wordt toegekend.
Risico op afname bekostiging voor 2021, bij overstap van leerlingen naar een school dichterbij huis. Daarnaast door hoge uitgaven overheid voor Coronacrisis, mogelijk bezuiniging op onderwijsbekostiging op de langere termijn.
- b. ontwikkeling lasten; schatting verhoging kosten ziektevervangingskosten in 2020 en dotatie voor langdurig zieken EUR 125.000, EUR 15.000 voor extra schoonmaak, EUR 10.000 voor onderwijskundige software.
- c. ontwikkeling liquiditeit; bij een werkelijk extra tekort op de begroting van EUR 175.000, als baten en lasten zich ontwikkelen volgens deze schatting, daalt de liquiditeit ultimo 2020 naar 1,7 (ultimo 2019 1,8).
- d. Volgens de huidige meerjarenbegroting inclusief extra tekort van EUR 175.000 daalt de liquiditeit in 2024 naar 1,5 en het weerstandsvermogen van 17% ultimo 2019 naar 13% ultimo 2024. De liquiditeit en het weerstandsvermogen blijven hiermee boven de signaleringssgrens van respectievelijk 0,75 en 10%.

De uitbraak van het COVID-19 virus heeft geen (significante) invloed op de cijfers over het boekjaar 2019. Het college van bestuur heeft passende maatregelen genomen c.q. zorgt ervoor dat passende maatregelen worden genomen om de continuïteit van de bedrijfsactiviteiten te waarborgen. Het college van bestuur acht een duurzame voortzetting van de bedrijfsactiviteiten derhalve niet onmogelijk. De jaarrekening is dan ook opgemaakt uitgaande van de veronderstelling van continuïteit van de vereniging.

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 JUN 2020

astrium
onderwijsaccountants b.v.

Overige gegevens

Ondertekening door bestuurders en toezichhouders

J. Storm

J.A. van Tatenhove

O.L.M. de Jager-Bes

M.H.C. de Romph

M. Blokhuis

J.P. Versteegt

C.A. Klapwijk

Datum:

15 juni 2020

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 JUN 2020

astrium

onderwijsaccountants b.v.

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 JUN 2020

astrium
onderwijsaccountants b.v.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan de raad van toezicht van de Vereniging voor Gereformeerd Voortgezet Onderwijs voor Westelijk Nederland

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van de Vereniging voor Gereformeerd Voortgezet Onderwijs voor Westelijk Nederland te Rotterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Vereniging voor Gereformeerd Voortgezet Onderwijs voor Westelijk Nederland op 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2019 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019.

De jaarrekening bestaat uit:

- (1) de balans per 31 december 2019;
- (2) de staat van baten en lasten over 2019; en
- (3) de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Vereniging voor Gereformeerd Voortgezet Onderwijs voor Westelijk Nederland zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2019 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd.

Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 en de Nederlandse Standaard 720.

Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Zoetermeer, 15 juni 2020

Astrium Onderwijsaccountants B.V.

Drs. N.E. Lansbergen RA EMITA RE

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

Bijlage bij de controleverklaring

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn.het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

(Voorstel) bestemming van het resultaat

In de statuten is geen regeling opgenomen rondom de bestemming van het resultaat.

Voorstel bestemming van het resultaat

Mutatie Algemene reserve publiek	55.776
Onttrekking algemene reserve publiek	-103.571
Toevoeging bestemmingsreserve 2020 en 2021	199.588
Onttrekking bestemmingsreserve Renovatie B-toren	-33.365
Onttrekking bestemmingsreserve taakstelling 2019	-62.652
Totaal	55.776

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 JUN 2020

astrium
onderwijsaccountants b.v.

Vereniging voor Gereformeerd Voortgezet Onderwijs voor Westelijk Nederland

Bestuursnummer 43591
KvK-nummer 40341066
Postbus Valenciadreef 15
3067 WX ROTTERDAM
Telefoon 010-2862930
E-mail rotterdam@gsr.nl
Website www.gsr.nl

Contactpersoon

OOTU

Gereformeerde Scholengemeenschap Randstad
Valenciadreef 15
3067 WX ROTTERDAM

Behorende bij onze verklaring d.d.

15 JUN 2020

astrium
onderwijsaccountants b.v.